

142
Abcedfghijkl

Emerencia Kleinrock
jo A. K. Schenker B.

mm

Sa N A G E

mm

Abcedfghijklmnopqr
Jesus Maria
Jesus M Abcedfgh

Abcedfgh
Abcedfgh

(M. Cod. 4. v. 25.)

K 34

A Guary codex 1835-ben került
Guari és Felsőnelestei Guary Miklós
Kis. udvarnok, táblabíró, vas-vármegyei
guari birtokos ajándékából a M. A.
Akadémia Könyvtárába.

Bejegyeztetett 1920 március 17-én.
Szily

nec galazattá Ezokiol zola regonte Jeremias
ppha monduá Igon meg galaztassanac mind
azok kik meg nem ofineret az orokke valo gala
zatot ki sohha el ne mosattatic **E**z onejged
kinnia potolnac ez mert oth wagon igon rettene
tos zoriniseg Mert oth lezon ordogok nec zorini
segos latasoc hog kik eth ez velagba nem vtaltac
ordog nec tarsasagat es vhozaioe nalo hasonlatos
sagot oth es legenet veloc latuan inluan az
v zorinisegos zmoket mind orokke kirol vg
mod Jeremias phta hi nec es menet az carbo
zotta ara ordogok nec nag zorinisege Ved iol
ezodbel hog igon nag zoriniseg volna ember
nec latnia lak es ordog nec zoriniseget de
mit aleytar mene zoriniseg lezon az holoth
zonetlen es mindoncoron lattac az zamtala
ordog nec zoriniseget es az zamtala bimosoket
kik ordoghoz mind hasonlatosoc kirol vg mond
zent Igoston doctor Ebben bizonyos leg hog ez
eleten zorini besfener ziunenec latasac velag
ba mene kim wagon mind folul mufa vg mod
tonabba ezon doctor Iay iay ha eleten es elemigo

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

nag kim legon az ondox satānac lakazzūne
 nec latafā ki mmd ez velagbeli kinnal na
 gob Tehat vilon nnt aleytarz mene nag iay
 vezic es mene nag zorini segos kim lezon az v
 illetesē fogdosāsa kormekozot zorongatasa
 es nag mergos fogaua valo mardosa sa valon
 mikēpē alhat az v zorini segos zūnenec elotte
 es az v zaiānac el vjēlhetetlen dohossāganac
 ellene es az v kinkūuel langazo zomēmet elot
 te valon ki az ki mind ezoket meg monthassā
Ezonkettod kiinnā pocolnac es mert oth
 vagon ol igon nag keserū segos es zorini segos
 kim kimec orokke vege nimen kit meg bizonyot
 zent Janos latafanac konuebe mōduā Eot
 tettet nec az tizbe es kinkūbe es az v kinnoc
 nac biye ki zarimazic mmd orokkiul orokke
Eth mmar vettetic kerdes az kinnac orokke
 valo voltaol ekkeppē mōduā Valon mire va
 gon es hoz embor abbint keues ideig tezi es
 orokke valo kint kel erotte zenued me tetic
 en nekom hoz ezt igassag nē adnana Mert az
 iras vj mōd Mene mertekkel merod anne

az v

nō

ual meric nekodes Bent tamas doctor rea
 felel ekkeppē mōduā Igassag agga ezt hoz ne
 maraggon az binnet ektelen sege igassagnac
 ekossege nekiulon Azert iollehet hoz abbin lego
 keues ideiglen demaga az kinnā orokke meg
 marad az ol binnet kimec ez velagba veg nem
 vettetot Ennet zent tamas doctor neg ocat veti
 es zent gergoz doctor el vegezi Elso oca ez Mert
 abbin lezon annac ellene kimec sohba vege nimen
 len Azert abbinnet kinnanakes vj kellen mi
 hoz sohba vege ne legon Masod oca mert em
 bor meg oli vn magaba az zent iozagot az
 binnet miatta kimec neki orokke kellot vol
 na elme harmad oca mert az tizhozot et ez
 velagba nē tartot penitenciat kit oth az pocolba mmd orokki
 sem tarthat kiert iduozulm kellene Neged
 oca mert abbin el valaszt embort az oroc elet
 tul tudma miet az istentul Azert meltan es
 igazan esic az oroc halalnac maraba Otod
 ocat veti zent gergoz doctor ekkeppen mōduā
 Miert az kegotlenoc oromest atartat volna
 ez velagba elmoc mmd orokkel azal hoz az meg

de
lac

ez nē egeb ha
 lac az ve isten
 kimec sem kezde
 sem vegezet mē

4 6
30cot binnet generi segebe mind orokke
elhetet volna Azert az istener igazsagos ite
leti azt aggal hog sohha kim nekulon ne lefe
nec kiknet azzattoc mindoncoron ez velag
ba binbe generi kodot Azert mind ezogbelol
miluan meg tettic hog ez keues ideig valo bin
tetelext orokkenalo kint zenneggenet **Eth**
immar vettenc mas keresdes azrol hog ha az
pocol kin na keresfetic nagob muhkaual anag
kedeg az men orzage. Kire ekkeppen felel nas
magarazo **mestor** monduu hog az gonozoc nag
gal nehez eb muhkaual keresic magoknac az
pocolnac oroc kimnat hog nem avoc az orok
menorzagot knol ekkeppe **zol** **bolget** new
mestor monduu **B**inosoknet muhkaual nag
gal nehez eb az oroc kimnac keresesebe hog
ne az zentoknet az oroc men orzagba mene
sokbe Mert az zolga menenel tob vrnac zol
gallannenel tob muhkat kel tenim Miert
kedeg abbmoss zolgal ordognet ez velag
nac es v testenec intab hog ne istenec azert
valaki ez harom vrnac zolgal ellensegenet

3
30l gal Azert elso ellensege embornet ordog
Azert ez ordog vrnac miert v igon gonoz
igon gonoz zolgalattal kel v neki zolgal
ma tudma miert sok uez seggel sok gulo seg
gel sok ragalma saggal sok hazug saggal
sok hamishittel **E**lexteb mondatec hog ez or
dog vrnac kel zolgalma sok uez seggel kimer
haznalatta ez Mert az uez embor mas embor
net iamboz sagabol gonozodic mas embor
net iozagbi ualo haznalattabol fogatkozic
mas embornet bodogsagabol bodogtalan
es genette lezon mas embornet zold segebol
meg az mas embornet lelki koner segebol
elfonnad es meg orto uerodic mas embor
net egessegebol meg betegodic mas embor
net zep segebol meg feketodic es zorniu
lezon mas embornet velagossagabol meg
vakul mas embornet elenen segebol meg
hal Azert mind ezoc az uez segnet haznalat
tik kiert az oroc pocolnac kimnat vezi Mas
zolgalatta ordognet az atkozot gulo seg kimer
haznalattat zent Janos ekkeppen irta meg mo

uan Mmondon valaki attafiat gúloli/ez
életen embor gúltos/es tiggatoc azt/hog
fémínemü gúltos oroc menozzagot nem
vexi/mire/mert meg olte v lelkét az gúlo
segnet niatta/kiert menozzagot el vexti/
es maganac portlot neri **C**ha mad zolga
latta az ordog vnat torcoffag/es rezog seg/
Meligon nag nehez zolgalat legon ordog nec
ez/megielont uas magarazo mestor ekkep
pen/möduá **A**z rezogos torcoffat/ordog vgan
biria/mint embor vbaumat/vj hog valami
nemü bime acaria vket haptania/zabadon
meg teheti/mire **M**ert az xpus ezokon ordog
nec zabadfagot hagot/mint meg vagon izuá
az evangelionba az ej emborol/kibe vala
hatzaz/es hatuanhat ordog/kiket mitoron
vionc v belole ki vze/mödanac **h**a minket
ennet ki vez/keronc tegod azon/hog bolas
be minket ez dznogba/kik eth velonc vad
nac/es legottan zabadda haza vket beleoc
menne **E**s ez dynocatiozic mila az pxtoroc
az tengor mellett **E**s hog beleoc menenec az

4 9
ordogoc/legottan mind az tengorben zog
dosfenec/es mind bele halanac **A**zert ez dznoc
ton extetnet mind az torcoffat/es rezogosok/
kikon az xpus ordogoknec hatalmat adot/
hog ha az bime vegig meg maradnac/mind
az tengorbe/azaz potolba v veloc zogdosfenec/
es mind bele oler vket **A**zert valaki ordog
nec zolgal/testenec kedue keresesenelez v
neki solga/es fizetese **D**e halgassad immar
az zent doctorocat mit zolnac az torcoffag
zol **Z**ent Agoston doctor vj möd rola **A**z rezog
seg bizolkodo ordog/edos meog/jen ekodo
bim/vetkozetoknec ania gonossagnac go
kere/bimoknec kezdeti/sfönet meg habozor
toia/elmenet elfordertora/es lelöknet re
zedelme **k**it ha valaki val/ez vnmagat nem
vala/es ha valaki ne teze/bint ne tezon/
Seneca nev mestor vj möd rola **V**alon mi
vtalatosb rezog embornel/kimet zaiabol do
bossag zarmazic/zolasaba bolondozic/titkot
nem tart/kimet elmeie el idegonül/eze el
vezzüne el vltozic **I**stēnet lezon gúlofē

8
gos angolkonac vtalatos es emborok
net mouete iozagoktil meg fortatic or
dogottul meg galasztatic es mindonok
til meg nomottatic **Rent Ambros** doctor
es igon zidalmazza ez atkozot bint modua
Rezogseg meg galaza az természetot ki vezti
emborbol istenet malasztat es el vezti v duo
seget ala vetuen vtet az melsegos tiz es ve
rombe mert emborbol tezon besfet az erosbol
erotelent Jamorbol tezon ne iambort tizta
bol fortelmest es bol emborbol tezon bolon
dot **A**zert kuki mind iol vege ezebe mert ez
torcoslag mindon binnet vtat zeroz az leloc
be menesie mert valaki ez binnet meg gozet
tetendio semmi nemu binnet ellene nem al
hat **A**zert ez rezogseg semmi ne egeb ha nem
lak binoknet coporfoia ondokfagnac azta
ga es goytenene fortelmessagnet kezdetu
ocadasnac ariua tiztasagnac ellensege es te
sti tiznet goytasa **M**ind ezeket meg bizonyo
ta az zent **uas** moduan bolnet maatta **Bor**
nac itala be megon hizolkoduen es kedue

5
9
son de az vtofo napon meg mar mikuppen az
zomac es mikeppe az regulos new mergos ki
go mergot ont az lelogbe **A**zert ime mind ezog
belol milua meg tentic mel igon nehez legon
ordognet es az testnet zolgalma kiert ordog
fizet neki arval ammie wagon **N**eki kedeg egeb
iozaga seini minu ha ne lak az pocolnac kiina
Azert ezt meg hallo es meg bizonytatter hog
ordognet es az pocolnac kiinaert naggal ne
hez zolgalma hog ne istenet **I**mmar bizo
nyotasset azes meg hog naggal kiineb istenet
zolgalnonc hog nem ordognet es naggal kiineb
menozagot rennonc hog ne az pocolnac ki
nat **E**zt meg bizonyota ezon iras magarazo
mestoz modua **A**z isten zere to embornet lelke
es v ziue olan mint az zonetlen valo vendeg
seg mikeppe **m**ogja zent leloc bolnet miat
ta **M**ert mikuppen zototh embornet geneiko
dm az io vendeg segbe etelbe italba es vign
sagba ezonkeppe az isten zere to leloc genei
kodit edoskodit es vigador az isten zent ze
retedbe es az lelki iozagogba **I**g ekkeppe mert

5

ha fel tekintlata az istent lelki zomeivel/
 kit sőbha meg nē bántot/es ha vertkozotte/
 zola penitenciaat tartot/es io remensége migō
 hog az isten kit ő zeret bmet neki meg borat
 tal es mind ezot ő neki tezne nag oromet/
 Es ha tekint az isten zeret^{ede} ala/es latta az
 poclot/hog houa seminemi isten zeret/es bi-
 zon penitencia tarto nē megon/es ig abba
 io remensége vagon/hog ő oda nē vettetic/es eb-
 be neki vagon nag orome Es ha tekint hattza/
 osmeri az el mult idot/hog istēnec zolgalatta
 ba koltote el Es ha eleue tekint/vj osmeri es
 vj/hog az ionendo idot istēnec zolgalattaba acar-
 ia/es kiuañna el kolteme mind addeg mig ez
 velagba el kibol mind nag lelki vigasag ada-
 tic ő neki ha kedeg tekint ioq fele/tehat azt
 latta/hog az angalki neki adittatot zolga-
 latta/es ouzettic vtet orizi/es otalmaza mind
 ő halalaig ordognet hatalmatul/es ő lalard-
 sagatul/es halalanac vtāna/vizi ő lelket/
 az mennei bodog sagba holoth az xpussal/es
 az bodog ziz maruual/es mind az mennei

hizi

zamtalan zentokkal es angalokkal orzagol-
 nac mind orokkul orokke Azert ez isten zere-
 toc alazatosac es engedelmesc mind oncoron
 vadnac vigasagba es iduossagokiol nag bator-
 sagba es io remenségbe/vj hog ez eleten nē fel-
 halaltul nē fel ordogtul/es seminemi ellenség-
 tul/kuol vj mód vers toleyto mestor Qui seruit
 deo/regnat vt leo Valaki istēnec zolgal/orzag/vj
 mint orozlan Azert mind ezogbol inluan meg-
 tettic/hog istēnec kiñieb zolgalm/hog nē ordog-
 nec es az menozagba naggal kiñieb menme/
 hog nē pocolba

**Mel atkozot bim lejon az gonoz ragul-
 massag eth kezdetic arrol valo tanul sag
 Elezteb lassoc azt meg hog hankeppē le-
 zon az ragulmassag Mondatic hog/eg
 keppen lezon ig/micorō masra valaki ha-
 missan gonoz hirt kolt Maskeppen lezon/
 micorō az hallot gonossagot masnac mō-
 ga/feleben annal/menere hallotta har-
 madkeppen lezon az halgato felol/micorō
 az ragulmassagot valaki oromest halgatta**

Meged keppen lezon/attafianac titkon va-
 lo bimet meg ielontem. **D**rod keppē lezon/
 micorō valaki attafianac titkon valo io-
 uoltat meg tagugga hatod keppen lezon/
 micorō az inluan valo iamborsagat meg
 kisseberti heted keppē lezon/micorō attafia-
 ba való ioth gonozra iteli. **A**zt ehet keppē
 lezon/ez atkozot gonoz ragalmassag kik
 mind ordogi bimet. **I**mmaz halgas iol
 hozaiam el atkozot bin legon/ez gonoz ra-
 galmassag. **M**ert doctoroc vj itat meg/hog
 az ragalmazonac/zaia/nelue/gonozb az po-
 colnal/ocn ez mert az pocol lat az gonozo-
 cat neli be/de az gonoz ragalmazonac zaia/
 nelue/nem enged/sem az iocnac/sem az go-
 nozocnac/de mind pocolba veti/es iteli vket/
Ezt ezonkeppē bizonyta az zent ias/mon-
 duā haznalatosb az pocol/aharmad neli-
 nel/ku neli/az ragalmazonac nelue. **M**ert
 iasba/eharom neluet lelōc. **E**lso angali neli/
 kiuel embor zol istenrol/es iduossagerol/
 mas neli vagon/embor neli/kiuel embor

7
 13
 zocot zom ez velagiakiol harmad neli vigo/
 ordogi neli/kiuel zocot zolm az ragalmazo
 gonoz embor/ordogi dolgot/es pocolba valo
 gonossagot. **M**el atkozot bin legon/ez
 gonoz ragalmassag/halgas iol hozaiam mert
 doctoroc vj itat meg/hog az ragalmazo or-
 dognet zozoloi/practora/es gonigat visē
 loie/mert v mindonkeppē aia igekozic/es
 azocat zola/hog az lelōc/ki istene volna/azt
 vj acaia/es azon torekodit/hog ez ordoge le-
 gon/es vele pocolba menion. **M**ert valon mi-
 net itelned/es mondanad ezt egebnet/mico-
 ron az ragalmazo ezt monga. **I**mez embor
 parazna/rezogos/ireg/fondorlo/es egeb bint
 hozaiam mondaniam/mint mond ebbe/ha nē
 lat azt/ez embor ordoge/es pocolba valo/
Azt ez eleten gonoz ragalmazoc/nē lat
 ordognet zozoloi/de meg ennec folotte/
 neki tomienozoe/mert ordognet kepebe
 olmel tomienozot visel/kiben az kedues
 illatert/emboroknet bimenet ondogsa-
 gos bizet/egebeknet fustolic. **M**el at-

16. 14
közöt bñ legonéz gonoz ragalmasság/meg
relonti iras magarazo mestor/möduá/hog
gonozbat az ragalmazoc az oruoknal/es az
toluáoknal/kik emboroknet ez velagi ioza
gotat el vrojac/es el ragadozac/kit megbi
zonoyt zent **Ambros** doctor/möduá Incub el
zen uethetoc az ol' oruocat/kik ez velagi ioza
goncat el ragadozac/hog né mint azocat/kik
nekönc io hionket/neuonket el zagguatitac/
es meg zidalmazat Ocat monga ennet az
zent iras/holoth vg mond **abboli** Jobh embor
net az v io nene/hog né az nag czdagfaga/
Azert valaki masnat az v io huet/nemet/el
vestendi/incub/es nagobbán art neki/hog
né ha az v nag czdagfagat el vesteneie Es
né lac annac art/az gonoz ragalmazo em
bor/kinet io huet/nemet el vesti/de meg ennet
folotte/az ragalmazonac/naggal nagobbán
art Mert ez atkozot bñrol lac aleg/auag soh
ha eleget né tehet/kizol toruenzerent/es igaf
sagzerent/tartozic eleget tennie Ez eleter
eleg teterie vionc vionc vionc maga igon

12. 15
erossén kötelez/möduá/az zent ewangelion
ba Non exies inde/donet reddas nouissimū
quadrantē Addeg ennet ki né meg/mig
né mind az vtofo fillerig/eleget tez Mit
acara mondami/ha né lai ezt Addeg ab
binnet caladaiabol ki né meg/mig né
mennel kisséb el veth iozagrol eleget tez/
Kit egez kezeztenség conaliomba ekkeppé
vegezot el/möduan Abbin addeg meg né
bolattatic/mig né az el veth iozag meg adat
tatic **A**zert ved iol ezodbe/mel' vtalatos le
gon az ragalmazo embor/ezt inluá meg
osmerod ebbol/mert vtet az zent iras hasoh
la kulomb kulomb bestekhoz hasonlatic
zent iras/ha az ragalmaz embor/elezteb az
ebhoz kit ekkeppen it meg boli/möduan/
Miképpé az ebnet faraba lüt inil/ezonkeppé
migon bolond embor/net zaiaban abbezed/
Az eb/kinet faraba migon az inil/addeg sem
mikeppé meg né zomic/mig né onnat ki
ragia Ezonkeppé aragalmazo embor/kit
mond az iras bolondnac/addeg semikeppé

de meg

nē inughatic mig nē az gonosságot kit hal-
 lot attafiahoz mig nē masnat meg ielonti!
 Ez életen ebet nē lac embornec husát ezit/
 meg az lontates meg ragiat Mert nē lac
 eleuen emboroket de meg az megholtacates
 meg ragiat Ez életen ragalmazot ielossen/
 hasonlatos az mezaros ebeihoz kiknet ve-
 ros az aiakoc es nē gondolnac az extroba
 vetot zep hussal mert azt nekik nē aggac
 de lac az veron es az lonton es az ganeos
 belon iialacodnac Ezonkeppē az gonoz ra-
 galmazo ebet nē gondolnac embornec sem-
 mit v iamborságauales az v bennervalo lel-
 ki iozaggal de valami gonosságot es binni
 ganeat bennoc lattac ezt vezit v zaiogba/
 es ezt ragiac ezt zolac es ezt itelic es ez ele-
 ten ondoksággal fortortet es verefortit
 meg v aiacocat zaiocat es ieluoket/
 Igon hasonlatos az ragalmazo embor az
 ebhoz ebbees mert miképpē az eb v gat es
 meg mar Ezonkeppē az ragalmazo v gat
 attafia az ragalmazagnac miatta!

9
 17
 es meg maria v io hiet neuet meg zatt-
 gatuales meg galazuā Es ez életen eb-
 net mindoncoron dohos az zaiac es igon
 artando dohos azert mert egebeknet bi-
 nenet ganeat zaiaba viseli kiol vj mōd
 az *ppha* soltar konbe Az v zaioc bidos dohos/
 miképpē az meg iult copozō Ez életen ragal-
 mazo ebnet zaiac nē lac dohos de meg igō
 artando es azert mert az meg dihut ebnet
 termezete zerent az emborbe kit meg ragal-
 maz megot ont kiol ig az *ppha* soltar kon mond
 be kigonac merge vagon v aiacoknac alat-
 ta Hasonlatos ez ragalmazo embor az
 dizonhoz es mert addizno nē kemeli az
 v zaiat es oriat az ondog ganenai meg
 fortortetm incab mint igaz allabat/
 Ezonkeppē az gonoz ragalmazo nē ke-
 meli incab az v zaiat ieluct az atkozot
 ragalmazagnac bimeuel meg fortortet-
 m mint igaz azt akkit ragalmaz Addiz-
 no micoron be menend akkerbe es latan-
 ga oth az zep vera got es az bidos ganet!

18
nē gondol sēmit az zep veraggal/de az
ganehoz ter/es azt oromest vezi zaiaba/es
abba geneikodic/es sēmit nē az zep verag
nac edossēgös illattaba Ezonkeppē az go
noz ragalmazol lat attasiba valamine
mū lelki iozagot/es valaminemū binnet
garlosagat/nē gondol sēmit attasianac
lelki iozagaua/es v iamborsagaua/de
meg incab bania/micorō hoza hala/es ben
ne latta/de incab/mikeppē addizno terepti
magat attasianac garlosagara/es az v bi
nenet ganeat vezi zaiaba/es ezt ragiažola/
es ewel fortoztet v zaiat neluet Miert ke
deg/igon v talatos bin legon ez atkozot ra
galmaffagistēnet/es az zentokinet elotte/
ert inluan meg osmerod ekkettobol Egbol/
meg osmerod ebbol/miert zarmazic inluā
az atkozot meg segbol/es az ordogi gūlofeg
bol Masbol/inluabban meg osmerod/mel
igon naž bin legon ez atkozot ragalmas
fag/vronk xpus ihusnac vnon mondasā
bol/miert meg tiltotta ez atkozot ragalma

19
zogtul mind az v zent testet/mind az v zent
igeiet holoth vj mond zent mathe ewan
geliomanac heted regebe Ne aggator az
zent segot az ebeknet/es az gongot ne him
letoc el az dznok kozot/netalantul meg
nomoggac vtet/es az ebek reatoc ternet es
meg zaggatnac titoket ¶ Ime meltan ze
gonkothetnet ez atkozot ragalmazoc lak
ebboles/hog vront vnon maga nenezte vket
ebeknet/es dznoknac/kiknet gonossagat/
es v kinocot/meg ielontotte meg ezon vela
gba/inluan nilo peldattales kikrol rattat
nac rettenetos/es lodilatos meg loth dolgot/
Elsok v ioloc rattatic ez vj oluastatic amand
nevū zentnet eletebe/hog micorō predicalla
na az nepnet naž buzgosaggal/eg ez eleten
ragalmazo ebet kozzul hoza tere/es meg mo
nete vtet/meg ragalmazua az v zent bezedet/
Ime legottan/istēnet igassaga ordognet hatul
mat ada raytales ez ordog tizes vellamasnac
kepebe rea hertelenkodes/es naž rettenetos ke
altassal mōda neki Ier velem mi zereto aztal

20
notonk/miert az mi dolgoncat hivon vife
led/raguan nekonk embor hyst **A**zeitmiert
nekonk keduont zerent zolgaltal/mies ne
kedued zerent/de igon igazan fizettoc meg
muhcadit **A**zeit ionel/es meg elegertone ma
tulfogua mind orokke az pocolbeli sebossegos
tuzzel be neletuen/miert igon zereted rocat/es
gonozocat meg ragalmaznia **E**ket meg mo
dua/ragada vtet/es be esec vele pocolba **I**me
minemü izü ezatkozot gonoz ragalmazsag/
Chalgassad/es ved iobban ezodbe mel igon
nehzen gottotte istenec zent igazsaga/ez at
kozot ragalmazot meg ezon velagba **I**ras
tolertó mestor/vince new doctor/egéb sok ua
sa kozot/ekképé it/ez atkozot ragalmaz
sagrol/es vg/hog anglis orzagba/voth ne
minemü zerethos/azzon embor vote/ferfiu
vote/né monga **E**s ez igon meg zotta vala ez
atkozot ragalmazast/es inta halalaza/es kez
det intem aza/hog meg gonnet/es felele ne
kik/moda **A**wal engom ne banlatoc/miert a
en tilem ne lehet **M**ondanac neki **M**i ocaan

77
nac hog ne lehet **M**onda **A**za mert ne tehe
tom **E**s intem kezdet aza/hog konorogne
xpüsnacies az vzent ari natanac **k**i legottan
ki vóna v neluet zaiabol/es vermi kezde vpa
ual/es moda **E**z atkozot nelv carhozata en
gomet/kit meg modua **I**me legottan ez at
kozot nelv/ol igon meg dagada/hog touab
ba sohba vtet zaiaba be ne rohata **A**duan
az visten ebben az vtanna valo gonoz ragul
mazoknac peldat/hog akkic latin halac meg
osmeriec/mel atkozot bim legon ez gonoz ra
galmassag/istenec/es vzentinac elotte **E**
folul mondot **u**asocat **t**olertotte **e**s **z**er
zotte **v**ilhelmos new doctor **e**s **v**agon
meg **i**uan bimrol **z**erzot **k**onnebe **k**it
eghaz **b**e **v**eth **m**int **e**ros **b**izonfagoth **e**s **m**egbi
immar **e**deala **z**ol **m**i **a**time **z**ent **z**onoytot
bernardinus **e**z atkozot **u**agalmassagrol
kit **h**asonlot **n**e **l**ac **a**z **v**gato **e**bhoz **d**e
meg **h**asonlotta **a**z **m**eg **d**ihut **e**bhozes
krol **e**kkepen **z**ol **m**ondua/hog az meg
dihut **e**bnec **r**elosben **i**melxrom gonoz

22
tulardonfaga vagon Elso mert az v za
ialba es fogai ba merog vagon es az v
neluenec alatta fergetek vadnac kik
az v neluet fuldalac es fuldalu an az aga
velepet nem nemu gortocai nial meg ge
restic es v ewel meg dihozic es micorö az
fergetek neluenec alola ki verendic legot
tan az eb meg vigazic Azert mind ezogben
ugon hasonlatos ez gonoz ragalmazo em
bor az meg dihit ebhoz Mert miképpen az
dys ebnet zaiaba es fogaba merog vajö
es kiket marand azocat mind meg mergo
serti es ha hertelen nekik oruossagot nem
teyendnet mind meg kel vele halmoc Ezon
keppen az ragalmazo embornec zaiaban
az atkozot ragalmassag merog kinel egor
smind harom embort mar meg egget vno
magat mast az halgatot harmadit azt
akkit ragalmaz es mind ezok nec lelko ket
meg mergosort ez atkozot ragalmassag
nac bimenet mergeuel es ha oruossag ne
kik ne tetetendic az zent gonas nac es az

meg

12
elegtetelnet miatta meg kel vele halmoc mi
ert legon halalos bin Es miképpé az dys eb
net neluenec alatta ferget vadnac kik az
v neluet fuldalac es ennet miatta vtet meg
dihosortic Ezonképpé ez gonoz ragalmazo
embornec neluenec alatta es az v zinebe igo
gonoz ferget vadnac tudna mert az atkozot
iregseg gulosseg es haragossag es ezoc az at
kozot ferget kiktul tamad es zilent az atko
zot ragalmassag es ennet miatta az ragal
mazo vnon magat es v attafiant meg mai
rales meg mergosert az ordogi meroggel ki
uel meg dihit Es micorö az dys ebnet nel
ue alol az fergetek ki verendic legottan az
eb meg vigazic Ezonképpé az ragalmazo em
bornekes v zinebol az atkozot iregsegnet gi
losegnec es haragossagnac ferget ha ki vezed
net legottan az embor meg vigazic de addeg
söha nem Mas tulardonfaga az meg di
hit ebnet ez mert v söha ne inghatig de
mindoncorö edestona budosig es futos Ezon
keppen valaki meg zocunja az atkozot ragal

massagot addeg ez életen sémikeppē nem
 iughatig de mind addeg budosig es iakel
 hog azt ammit hallot auag gondolt vatta
 fiaroll azt masnac meg monga mert vj tet
 cit neki hog ha ki nē monthatuaia az olda
 lanis ki fatadna Azert ebbe hasonlatos
 az vipera new meigos kigohoz ki micoron
 az v fiant ki kolt vket ol igon zereti hog
 zerettebe vket mind el neli es v hasaba fel
 neuekodnet es ekkeppē v belole magokat
 ki ragiac es ig v ainnocut meg olic Ezon
 keppen tortenic annac ki meg zotta az at
 kozot ragalmassagot mert ext v ol igon ze
 reti hog valahol lel es hala ottan el neli mi
 coron vtet zuebe fogia es elmeiebe vez es
 oth meg neuekodik mert addig gondolja es
 addig forgatta v elmeiebe hog sémikeppen
 nē tirtheti de oztan ki kel mondan es ek
 keppē magat ki ragia es ig nē lac az v ai
 nat de meg az ki halgatta es az ki ragal
 maz azocates miha meg oli Mert vj mond
 az zent ias Mind az teuo mind az neki en

gedo igenlo kinnal kinnatnac Azert im
 mar kerdi zent bernard doctor ext hog me
 lic tezon nagob bint ekketto kozul arra
 galmaoe auag aragalmaffagot halga
 toe vj mond hog melic legon vezedel mesb
 es carhozatosb ext kinnien el nē vegezhetoc
 de lac azt mondom hog mind ekkettonet
 ordoge vagon az ragalmazonac neliuebe
 es ahalgatonac filebe Mert ez ekkeppen
 vagon mene ragalmassagot te halgatzan
 ne ordogot filedbe vezh Int azert minket
 es tanert zent agoston doctor monduan
 Ne aggator ti filetoke az ragalmazonac
 bezedenet halgatafara hog halalt ne vezetoc
 ti lel kotogbe Mert az ragalmazonac es
 az halgatonac mind ekkettonet lelkenet
 otc halal etke Ved iobbam ezodbe mel
 igon nag gonoz legon ez atkozot harmad
 nelnec gonossaga ki harmad nely mon
 datic zent iasba ordogi nelynet kit az
 aranas bezedi zent ianos doctor hason
 lot az fariseosoknac nelyokhoz kiknet

26
v atkozot gonoz ieluoc apo iesot mind
hoza tartozonal ozuen gonoznac itelet/
es az v loda tetelet ordoqi hatalinnac
mondac es az egeb lelki iozagot kut ben
ne lattac mind gonozia iteltet es ennet
folotte ez atkozot guio segnet es regseg
net miatta ez velagbol ki veret Mind ezog
be hasonlatos aru galmazo embor az fa
rusefokhoz Meit imcoro osmeret es
latnac alazatos embort ahoz azt mojac
hog kepmitalo ha kihoz azt lattac hog
tesz zuki seget meg vez etelbe es italba/
ahoz azt mojac hog tortos ha kube lattac
az nag zentsegos ioth tudna miert az
haboru sagot bekenel valo zenuedest/a
hoz azt monjac igon felekon embor ne
mer senkinec semit zolm ha kihoz igas
sag tetelt latnac ahoz azt monjac igon
beketelen semit el ne tir es el ne zenued/
ha kube egigii segot latnac ahoz azt mo
jac hog balgatag ha kiben ezot elmet/
bollesegot latnac ahoz azt mojac hog

14
27
igon alnot ha kibelatnac nag ext elko
lot ahoz azt mojac igon gogos es ne
gedos ha kube latnac vidamsagot ahoz
azt mojac hog feslot elkozo ha kihoz
latnac io zezeto sseget ahoz azt mojac
hog kiualt eletu es ne el vjan mint
egéb iambor ha kihoz latnac naya ssagot/
ahoz azt mojac igon ez velagi ha kihoz
azt lattac hog attafiat bmerol segelmez/
ahoz azt mojac igon vacmero bator ha
kihoz azt lattac hog v oromest vigasbor
tol es oromest imatkozia ahoz azt mon
jac hog zertelen tezon magauul mayd el
vezti feret ha kihoz azt lattac hog v oromest
halgat predicaciot es vn maganac es
egebeknet iduosssegerol zorgalmazatos
gondot visel ahoz azt mojac hog tiztos
seg kiuano ha kinec vagon malasztu em
borokkel valo naya scodasia ahoz azt
mojac hog bizolkodo es duzetnet ki
uanoida ha kedeg magat senkinec ne
aggat es ez velagtul tauul iar ahoz azt

tobbet ext
egéb nel

mōgac hog kenel es igon mord embor/
 Mind ezokiol ohaytast tezon ez zent docto/
 es vj mond Oh vram mendenhato isten/
 valon ki az ki meg obatta magat ez gonoz
 atkozot harmad nieltul ki ez folul mon
 dottatal semit ne gondol Mert ez az atko
 zot ordogi nielv ki az zep igenos scittan lo
 mot lel es ayo illadba bryt lel es az zep lo
 telembe fortelmeffegot lel az keregded al
 ladba zegeletot lel az velagossagba setet
 segot lel Ez eleten atkozot gonoz nemzet/
 kepmitaloknac doge sidoknac marasa/
 phariseosoknac kegotlenssege bmnec oregyer
 toe diuofegnet kissebertoe Azert mind ez
 oca miert zent pal azt monga Az ragalma
 zot istenec elotte guilofegbe vadnac Maga
 aza zent bernard docto rige ket es vj mond/
 Nem loda hog isten guiloli az ragalmazocat/
 mert lac ezoke az atkozot harmad nielv/
 kimel erosben es kememben semmi allat ne
 viafodic az zeretet nec Tellene ki zeretet
 lac isten vnon maga mmit ez atkozot har

xolan igon

mad nielv Mert valaki tezi az ragalmas
 sagot ez eleten elezteb azt ielonti hog v
 benne minen az isten zent zeretet es en
 net vtanna azra ugekocic hog az akkit za
 galmaz meg vtaltasset es meg guilolteffet/
 Es ekkeppen azt acana hog mindon emborogbol
 az isten es atafiusagnac zereteti ki zaggahtat
 nec es ki vezne ez atkozot harmad nielv nec/
 ez v tulaydonfaga Azert ved robban ezodbe
 es nomiyad iol be zuredbel mert az ocoffag
 nac igaz itelete mind azt agga es mind
 azt mitattul ki iol meg gondolanga hog
 mind ez velagnac bime mindon eretnokseg/
 mind hittul zacadas es mindon kegotlen
 seg ol mel mind ez atkozot ordogi nieltul
 veth maganac eredetot Azert atkozot
 nielv az ragalmazonac harmad nielue D
 pocollbeli kegotlensseg o regfegnet es guilo
 segnet kegotlen limotania o atkozot hila
 los pocloffag Te vag ki haborusagot zerez/
 te vag az ki iocat meg nomoc lac te vag
 az atkozot ordogi nielv ki az igazaknac

híret neuet el vertyd / Lac te vag az ki hamis-
 hitoket / sőt hazugságot / kegyetlen vadola-
 sokat nézön meg / sőt a sejtani / te vag az
 gonosz név / ki az airtatlanokat góttod / or-
 uegoket zidalmazh / zúzeket hamisírtat /
 es hazasokhoz gonosz birt költesz / Te vag
 az atkozot név / ki az kegyes / es zent zere-
 toket meg galazod / te vag / ki az egigü lel-
 kot / es conscienciát meg haboreytd / te vag
 az gonosz név / ki haragtartasokat / haborusa-
 gotat / retekodesoket / haragosságotat / bozzon-
 codasokat / egmasztul elzacadasokat / parto-
 lasokat / es ozlasokat / eyel nappal nézön fel
 tamasztanod / es fel gerjeytenod / Te vag az
 atkozot név / ki az ultatasokat / gúlcosságo-
 cat / es egeb sőt kegyetlen ségoket / nézön
 lez zezeni / Lac te vag az / ki egmasztu-
 alio zonet / es io baurtságot meg fertesz /
 Lac te vag az / ki egbeu-
 alio gonosz tanaco-
 dasba magadat foglalod / Te vag / ki ellen-
 ségoket sőt a sejtat / varasokat el puztey-
 taz / orzagokat el törz / es clasztromba ualocat meg

haboreytd / Te vag az atkozot ordogi név /
 ki az zeretemet buzgoságot meg oltod / es
 az igazat meg nomoreytd / az kegyetleno-
 ket fel magasztalod / az igaz hitot el töröd / es
 az zent remenségot semmie tezd / es mind
 egeb lelki iozagokat nag kegyetlen séggel
 haborgat / Mit mongat tobbet te iolad /
 hané Lac azt / hog meg az angalocatek te-
 ted ordogge / es első zúleinket te mereyted
 lymbosnat / melsegebe / es mind embor né-
 zetot te vetel / ki paradüönac generiszege-
 bol ez vezedel mere / es garloságara / Te vag / velagnat
 az / ki meg az isténec fiates az magas ataz-
 tofara fel felepytd / Azert meltan / es iga-
 zan zidalmazac / az atkozot harinad név /
 mind az zent uas / mind az zent doktorot /
 es mind az zentoknet zenti im vront xpus
 ihus / ki vket neuere ebeknet / es dznoknat /
 es ennec folotte v tiloc az v zent testet / es
 az v zent igejet meg tilta / mint folul meg
 vagon monduá:

Wmac neuēbe kezdetnec nemnemi
 regoc kigbol embor velheti es nemikep
 pen meg ofimerheti hog ha idnozüledo
 auag ha el vegendo es ha nag felségos zent
 segre melto **A**zert ennec meg ofimeretne
 vegonc bizonsagot menere lehet zent nas
 nat gokerebol holoth vj uattatic morfes
 elso konnenec neguenod rezebe hog phara
 ho kernalnat tomlocebe harom foglac tartat
 nat vala **E**ggic vala az keier sitoknet mes
 tore masic vala az poharnoc mestor la harma
 dic vala jacob püarchanac az kissebic fia
 joseph **M**ind ezoknet meg ielonte vi isten
 mire iutna v igoc meg ezon velagba es
 az ielontes ekkeppen len **M**ert az keier
 sito mestor ext lata almaba hog tetic vala
 neku hog v feien vinne harom tekeno textat
 es iouenec egi madarat es az textat feierol
 mind elzagatat es meg euert **A**z paharnoc
 mestor kedeg ext lata almaba hog v elotte
 harom vezouel eg zolo ti neuēkoder es ez
 zolot teromtele es zolot ez paharnoc mestor

79
 33
 eg ekos paharba fuaa es az kernalnat iina
 ada belole joseph kedeg lata ket almat meg
 atta hazanall egget azt lata hog tetic vala
 neku hog ez jacob püarchanac mind ez tizon
 ket fia ammezon aratnanac es ez josephnec
 mind az v keuer fel allanac es mind az v atta
 fiainac keuer mind korul allac es imaduan
 nag tizto segot tenec ez josephnec keuernec
Mas almat ext lata hog az nap es ahod es
 tizoneg lullag imadac ez josephot **E**s hog ez
 almat lattac volna mind eg eyel az keier
 sito es az paharnoc rayta igon gondolcodnac
 vala es igon velekodnec vala **K**it latia joseph
 meg kerde vket mid gondolcodnanac es mi
 naualaioc torten volna **E**s az paharnoc mestor
 meg ielonte neki az v almat joseph kedeg ne
 ki mind zereuel meg maguaza vtet mond
 uan **A**z harom zolo vezouel kit lattal peldaz haro
 napot kiknet vtana ez tomlocbol ki vetetoli
 es hog az kernalnat az ekos paharbol iina at
 tal ebbol az peldaztat es azt hijged hog az elez
 tebi tizto segod meg adattatic es ezon keppe len
 mind

Az keisersito mestor kedeg hoj halla ezt hog
 esen bolien meg magarazta volna ez almat
 ves meg ielonte neki az valimat Joseph ke-
 deg ennek es meg magaraza módna. Az ha-
 rom tekono textan ez ed az harom napot ki
 napoknat vtina ez tomlocz bol tes ki vetetol
 es a tiztofan hal meg es mikké az textat
 egi madarat feredol el zagattat es meg
 ettec. Ezon azt ez ed hog az te testodetes el
 zagattat es meg ezic. Ezes mind ezonkep-
 pen len Joseph nekes az valma azon képe
 be telefodet mikké meg latta vala ki edeala
 meg magaraztat. **A**zt immar ved iol
 ezodben mit etnet was magarazo mestoroc
 mind ez latta fogbol es mit adnat mi nekone
 ebbol osmermonc es extenont. **A**zt ekképe
 magarazat es extic hog mikké pharaho ke-
 ralnac tomlocebe harom foglat tartatnac
 vala ezoc kozzil egiit vetetec ki az tomlocz
 bol a tiztofaa masic az eleztebi tiztoffegere
 harmadic kedet igon nag felsége es nag va-
 sagra. Ezon képe az mennei keralnac tomloce

18
 35
 be azaz ez velagba ki tomlocebe magonc be vet-
 tetnen elo zuleinknet binokert. **E**s ez tomlocz
 be tartatnac haromalladbeli emboroc foguá
 kiknet kozzile micozon ki vetetnet ez tomlocz
 belol vitetnet az potolbeli atiztofaa kik pel-
 daztatnac az keisersiton. **N**emelet kedeg mico-
 zon ki vetetnet ez velagnac tomlocebelol vetet-
 net az eleztebi tiztoffegere kik peldaztatnac
 az poharnoc mestoron. **N**emelet kedeg kik meg
 zabadulnac ez velagnac tomlocebelol vetetnet
 nag felsagos tiztoffegere kik peldaztatnac ez
 zent Josephon ki micozo meg zabadula az
 tomlocz belol zezotetec mind egez egiptom-
 nat orzagan feredelme. **A**zt ez zent was
 nac es peldazatoknac gokerebol adatic exte-
 nont nemnemiu ielos iegoc ki iegokbelol
 embor velheti es nemiképpen meg osmerbeti
 kik legenet el vezendoc es kik legenet idno
 zulendoc es kik legenet igon nag zentsege
 meltoe. **S**olletet ezoket tokeletosséggel senki
 net az yr isten meg nem atta osmermi kit
 meg bizonyot az zent was bol net konnebe

36
mōduā Sunt iusti atq; sapientes et opera
eorū in manu dei et tamen nescit homo uti
amore vel odio dignus sit **V**adnat igazat
es boliet es az v̄ inueltkodetoc istēnet kezebe
vagon/demaga nem tugga embor ha zeretet
relauag kedeg gūlo segre melto **I**mmar ved
iol ezodbe az ietoketi mel ietogbelol velheti
embor carhozattit **A**zert vādnac harom allat
beli emboroc kik mitoron ki vetetnet ez velag
nat tomlocelbelol legottan viteretnet az po
colbeli acasztosza kik peldasztatnat az ke
nersitonet harom tekens textaiian **A**zert
ezeket embor velheti es nemikeppen meg
osmerheti harom ielos iegbelol **E**lso iegbe
vezedelmnet es carhozatnat ez mitoro embor
v̄n magaba azt osmeri hog az lelki iozag neki
sem mire nemkel demeg ha masba latta aztes
redli es bannia ez eleten meg ezonuelagba
ordogge leth mert lak ordog az ki az iduossē
grenalo 10th nem zereti es ez eleten nec ket
seg nekiulon ordoggel kel el rezni kit meg
bizonoyt zent gerger docto ekkeppē mōduā

†
met miatta
duozilm kel
ne

79
37
Kiknet lattant neheznet vnat ignia ezoc
mimar carhozattit auag meg carhozandoc
de mi legon vnat ignia bizonaua nem
egbe ha nē lak regulanac hūseggelualo
meg tartasa istem zeretet engedelmessēg
alazatosag haborsagot bekeuel zenuedes
efelenfelkeles veztesēg tartas disciplina ve
tel es mind ezokhoz hasonlo iozag mind
ezeket kik teljes ziucl nem zeretic es nem
tezic vezedelmnet es carhozatnat igon nag
iege **M**as ielos iegbe carhozatnat ez mi
coron embor osmeri magaba hog v̄ iambor
emboroket es egbe malasztbeli emboroket
nē zeret de v̄ket gūloli v̄talas v̄jan bin
telen haborgattal ez eleten ordogot az v̄attat
koueti ki ordog abbinben el aggot es meg
vacult sonha meg nē zomic apocnat habo
gatasatul **E**zonkeppē az carhozandoc mikēppē
ordog gūlolic az igazatat mikēppē bizonfa
got v̄ettonc belole mind kezertul fogual hog
isten ez velagot teromte **A**me pelda nekod bi
zonfaggal **A**damnat ket fia v̄ila cayn es abel

carn vala reg^{es} carhozando Abel kedeg m
 la igaz^{es} iduozilendo/carn az atkozot
 reg^{es} segnet miatta abelt antafiat meg ole
 Isach patriarchanac ket fia vala/esan^{es}
 iacob E^{san} istentul vala meg vetot/iacob
 kedeg valasztatot/esan ki vala meg vetot/
 iacobot kit isten zeret vala mind halalaig
 haborgata^{es} gulole Saul keral^{es} kit isten
 meg veti az engedetlen seget/dauidot kit v
 belebe valaszta/ezt mind halalaig gulole^{es}
 haborgata **S**ijon^{es} immar edeb alab/ame
 cistot vn^{on} magat^{es} mind vtanna valo
 zent martirocat/az carhozando gulolter^{es}
 haborgatnan nag^{es} kinnal meg oldostec
Harmad ielos iege carhozatnac/az at
 kozot engedetlenseg/ki lezon keuelsegbol
 mert mindon engedetlensegnet keuelseg
 gokere/ki zinet embornet meg kemenort/
 es v^{el}ket meg vakertal^{es} vi^{es} hoj/ez eleten
 antafianac vetket oromest meg ne bolata/
 miert v^{el} meg ne bolata/azert isten sem bo
 lata meg neki binet sohha/kit v^{on} vn^{on}

20
 39
 maga meg bizonyit mondu^a ha meg ne
 bolatando^{es} emboroknet/az ti men^{es} nei
 atatok^{es} ne bolata meg ti netoc bintoket
Azert valaki ez eleten kemen^{es} segos gulosegbe
 meg maradand^{es} ennet^{es} ketseg nekiulon el kel
 vezim/mert az bizony^{es} sag monga **A**zert ved^{es} iol
 ezodbe/hoj mind ez folul mondot harom al
 lat bel^{es} emboroc meltan modatnac meg vet
 tete^{es} nec^{es} carhozando^{es} nac/mert meab m
 laztottac magoknac az gonossagot aro
 zagert/az gulosegot az zeretert/az cart az
 ne^{es} seget/az kint az duoseget/az poklot az
 az menozagert/az orok halalt az orok ele
 tet^{es} ordogot az istenert **E**z eletenoc/kik
 az bimb^{es} el vaciltat^{es} abbint te^{es} ic min
 don felelm nekiulon/ezoc naprol napra/he
 trol hetre/ido^{es} rol idore/abbimbe v^{on} zino^{es} el
 kemenul m^{es} kepe az cristall^{es} ki/ki volt eleg
 teb^{es} reg^{es} az regnet vtanna miert sotatal
 lot/valto^{es} zic k^{es} ue^{es} vi^{es} hoj immar meg nem
 oluathat **E**zonkepe az carhozando^{es} es az
 el vezendo^{es} oligon meg kemenulnet abbin

40
be/hogj semminemü p̄dicaciora v̄ ziuoc pe
nitenciara meg nē lagulhat/pelda nekod
az gonoz judasol/ki az bimbē el vacula/es
v̄ ziuē meg kememile/anneral/hogj ayo ie
sot meg gūlole/es v̄ p̄dicaciorat meg vta
la/fenogetesēuel semmit nē gondola/es ket
ségben esūen/magat fel acatza/acatzo farol
ala zacada/hasa kete hasada/bele ki omila/
es ekkeppē oroc pocolba mene **E**zonkeppen
mindon ki irth nē zeret/iamborocat gū
lol/es mind egeb bint gonoz zacasbol/se
lem nekiulon el tezon/osmerie magat az
kenesitouel pocolbeli acatzo fara melto
nac lennie **I**mmar lassoc/es tanuloc
azt meg/hogj minemü iegbelol osmerheti
meg embor azt/ha idnossegre melto/es
mibol osmerheti meg embor azt/hogj v̄ igon
kinnien/es kenēs erdommeles iduozülhes
son/vad iol ezodbe/mert ennet egebet ko
zot harom ielos ieget leloc/hogj embor igon
kinnien iduozülhet ha acara/demaga ke
ues erdommel **E**lso ielos iege ez/micoron

27.
41
embor azt osmeri magaba/hogj v̄ iocat/es
aportatos emboroket zeret/es tiztol/mert
ha mlaki iamborocat/es iduozülendo em
boroket zeret/meg ha binnel teles volnaes/
azzent zeretet/kiuel az iambor emboroket
zereti meges idnossegnec vtara hozá vtet/
es semmikeppē el nem haggja vezni vtet/hogj
ez ekkeppē legon azzent was igon inluan/es
igon exossen meg bizonytā ext/holoth v̄j mód
zent petor apostol **A**tam fia mindon dolgo
toctac elotte/eg mast zonetlen zeressetoc/
mert az zeretet binoknet socassagat el fodo
zi/hogj ez ekkeppē legon v̄ronc v̄non maga
meg bizonytā/módvā magdalombeli ma
riazol/ki nagj bmos azoinallat vala **M**eg
bolattattac neki sok bimer/mert igon zerete
engomet/hogj kedeg mindon nagj bmos
embort meg oltalmazon v̄ isten az oroc car
hozattul az igaz iamboroknac zereteniert/
Ez inluan meg bizonytatit moysesnet
első korinebe/holoth v̄j módatic/hogj ha v̄
isten lelt volna az oth keraki varasogba

† vket

ez relagba

tiz igaz embort ol' igon kedues v' istennet
 elotte az igaz embor nec iamborsaga' hog'
 az zamtalan bimos emboroket kik vala
 nat az oth kerali vara fogba es mind az
 v' tartomanyogba meg tartotta volna es
 el ne' sileztotte volna az igaz embor nec
 zeretetiert **A**zert ebbol adatic osnemont
 inluan valo bizonyag hog' ha v' isten el ne'
 veztotta volna az zamtalan bimos emboro
 ket az atkozot ondog bimet ki modatic
 meribe cialto binnet' tehat naggyal mab
 az v' isten meg tarti az egh bimos embort
 kettot' anag' harmat' az iambor emboro
 ket' kiket v' zeretot es zeret' **M**ert az ol' em
 bornec ki avocat zereti bator ielos bimos
 legon ennet ol' mel' angali zue vagon so'
 meg v' modot hog' isten ziv vagon benne
Mert valaki attafiat zereti inluan valo ie
 got ad hog' v' az igazac kozzul valo kit meg
 bizonyot zent **J**anos elso leuelenec harmad
 rezebe holoth v' mod **M**i tuggot hog' ez halal
 bol elettre mert zerettoc atancfiat **A**zert elso
 megonc

los iege ez kibol meg osmerheti ha iduozu
 lendo anag ne' micoron v' teles ziuenei iam
 borocat es igaz emboro keet zeret' mert az
 carhozando sohha iduozulendoket ne' zeret
 het' de lac azocat kik v' hozza hasohlot

Masod ielos iege kibol embor meg osmer
 heti hog' v' kinien es keues erdommel iduo
 zulon ez micoron embor azt osmeri magaba
 hog' v' az neki tot bozzusagot kinien meg
 bolata attafianac **M**ert semminemul lelki
 iozag istent olan igon hamaz meg ne' engez
 telheti es v' bimet az v' isten semmiert hama
 zab meg ne' bolata mint azert micoron v' atta
 fianac vetket teles zuebol meg bolatta **k**it
 vionc ynonmaga meg bizonyot' ekkeppen
 modna ha meg bolatandotoc ti atatoc fia
 mac teles zueogbol ti atatokes meg bo
 latta nettoc bintoket **E**zt inluaban oluasod **†** ti
 tenonmagad holoth v' mod az inadsag
 ba **E**s bolas nekone' miket' m'es bolatoc
 mi nekone' vetottekner **A**zert igon nag ie
 los ieg ez kinel embor igon kinien es ke

44
s āmenere
eket :arta
agadoz

me

ues erdōmel iduozülhet mitorō kinnē
meg borat attāfianac **C**harmad ielos
iege kibol embor meg ofmerheti ha iduo
zülendo **E**z mitorō embor azt ofmeri ma
gaba hog napprol nappra iobba kiuaia
letet **E**s gatorita mdultatit **E**s kezereptetit
belol züebe hog ioth regon **E**xol bizonsag
vront vnon maguboloth vj mōd **B**odogoc
kik ehoc **E**s zomehoc az igassagot mert
vk meg elegodnet **D**otoroc **E**s igeket ezon
keppē magarazac mōduā **E**hoczme **E**s zome
hozma az igassagot **E**z mmdontorō kina
cozma istem iozagba **E**s malazdba mcab **E**s
feleb neuerekod **E**s haznalma **C**azert ez ha
rom ielos ieget ha valaki magaba ofmerēdi
tudnamiert ha iamborocat **E**s isten felo em
boroket zeret **E**s ha kinnen meg borata az el
lene valo vetkot **E**s ha zonetlen kiuaia
iobba letet **E**z eleren igon kinnen iduolul
de maga keues erdōmell mert igon kum em
bornet ez zent harom iozagot meg tartam
mert muhcat benne semmit nem zenued **E**

23
45
meg peldaztatet az keralnac fe poharnocan
ki harmad napnac vtanna az tomlogzhol
ki vetetet **E**s az eleztebi tiztossege meg adat
tatet **E**z harom napon peldaztatit **E**z harom zent
iozag tudnamiert **E**z zent toredelmessēg **E**z
zent gonas **E**s az keuestonne zent penitēcia
kit az gonto pap hag az bmos embor net **E**s
ekkeppen ez zent harom iozagnac vtāna meg
adattatit neki az eleztebi tiztossege kit el vez
tot vala az binnet miatta **C**harmaz lassoc **E**s ig ekkeppen
es tamuloc azt meg hog minemü ieget belol iduozul az i
ofmerhetoc azt meg hog ha valaki legon mel rpiuac kinn
to az nag zentsege **E**s duosege kit erdōmlotter nac erdomee
az nag fellege zentoc **E**nnec ieget **E**s meg ofme
retit meg peldaza az vr isten zent iosephnet na
uala zenuedesebe **E**s mmd az v alomlatasiba
ki meg migon ruan moysesnet konnebe Meert
mikeppē **E**z zent iosephre ki vala airtatlan **E**s igaz
iffu **E**s tizta zuz az kegelmes vr isten sokkep
pen valo naualat :eaiā borata **E**s azocat mmd **E**z airtatla
meg zenueduen **E**nnec vtāna igon nag tiztos
sege vtet fel magasztala **E**s fel vne ekkeppen

46
Mert mitoron vristēnet zent zexetoe volna/
acaria vtet haborusagnac tizenel meg ke-
sextem es meg bizonytun/vj hogj vnön at-
tufiait reiaia tamasztakik vtet meg gulolet/
es meg vtulac/azert hogj az vattoc Jacob pa-
triarcha mindon fainac folotte zereit vala
vtet **k**iert v reiaia negkodom kezdenet/es tana-
lot rea tartuam/acuat vtet meg olme am me-
zobe/holoth attoknac lordaiat orzit vala/es
veret be vtet eg o latornaba hogj oth meg ha-
lon **E**s ime ezonkozbe latat azt/hogj az orzag
vtan ^{ne}iunet aros emboroc terhes tenekkel/es
ozuerokkal/es gondolat azt/hogj az latornabol
ki veszet/es aggat el vtet penzon az aros emboroc
nec/es adac vtet nekik harmig penzon **E**s in-
uec be vtet egiptomba/**E**s vtet ottes el adac fa-
zaho keral oduaribizanianac futifurnac **E**s hogj ez
meg osmere ezzent ifumac nag iamborfagat/
es v nag huseget/es boliesget hazanac mindo
tiztosseget reiaia biza **E**s ime azag ellenszeg ki
mindon iozagnac ellenkodo/azonanac zerte
lenvalo zereit reia tamaszt es genezte/es moda

egyb soc 30 kozot

24
47
neki hal' velem sselele ez zent ifu es moda/
El az vristen ki engomet mind ez napeg
zeplotelen meg tartot/es meg orizot/te tu-
dod azt/hogj ez en vram/es te vrad mind ez
v hazanac tiztosseget en ream bizta/lak te
zartad ne adot en nekem hatalmat/azert
semniket ne tezem azt mit te ebben acar-
nal **E**s hogj el igon kezevtenet vtet/es ezert
ifu semniket ne engedne/ragadi palas-
tat/es kezde meg tartamia/es v ki vete na-
cabol/es ekkeppen kezebol ki zalada **E**s ez
hituan parazna magat meg zefonle/es
igon meg bozzula/es haragiaba vranac vtet
be vadola ekkeppe/hogj v zartat acuat erouel 30-
mermot temie/es az v palastit nagob bizony-
sagra neki meg mutatata/**E**s ez v mind ezoket el
huie/es vtet meg fogata/es az tomlogbe vette
telholoth valanac tartatuan az kernalnac pohar-
not mestore/es az keire sitoknet mestore kiknet
alomlatasocit igon igazan/es huon meg ma-
garaza **T**ortenec es len vj/hogj ez kernalnak es
vristen ielonte meg eg igon nag iouendo tit

48
kot Es az titoknac ertelme ez vala hog het
extendeg egiptomba es mind kozonsegos
foldon lenne igon nag beuseg Es meg enec
vtanna het extendeg lenne igon nag zükseg
Es ez titkot senki ne lelettetec hog keralnac
meg maguaza es ertelmet meg mögä ha ne
lac ez zent Joseph Es tanalot tartuä mind
az orzag bel iobbagoc vrac es bollec mit kel
lene tenmoe es ez dolokhoz latmoe Es mind
az egez tanali ext vegeze hog az het beusegos
extendoe goytenec eibe mindon elesegnet ti
zedet hog az ionendo zükseguet het extendoe
be legon miuel elmoe mind embornec mind
baromnac Es ehöz latot es mind ezoknet meg
az keral mind az egez tanali al zerze Josephot
es ada neki hatalmat mind az egez orza
gon hog valamt acur mindont meg teljes
son mmt igaz akkeral onon magu es ek
kepe az soc haborusagnac vtäna igon nag
tizto segre fel vetetec vj hog az keralnac vtä
na len masod keral Azert mind ezogbelol
az vi isten ext ielonte es ext ada meg osmer

26
49
nonc hog valakiket az vi isten zeret mmt
ez artatlan zent isut ioseffot es kiket acur
nag malaztra es nag felsogos zentsegre
felvennie azokkra mindon mikkre zotot bo
latma nag haborusagot es soc naualat
hog enec vtäna vtet fel magasztala az me
nei felsogos nag vrasagra Azert dso iege az
nag zentsegnet fel veteleze az nag haborusag
nac zenuedese kit inluan meg peldaza es meg
ielonte vi isten ez zent ioseffon mikeppen meg
mondater Mas keppen meg ielonte vi
isten kik lehenec meltoc az nag tokeletos
zentsegre iosefnec alomlatasnac miatta Mert
mikeppen folil meg vagon möduä micoz az
latu almaba hog az mezon aratnanac ez tiz
ket atafiu es immar micoz egej keuet arat
tac volna ez zent iosefnec keueie fel allaper es
az tizonegy attafiamac keuei mind koriil al
uä imadac iosefnec keueiet Ez iosefnec keue
ie peldaza mind az nag haborusagba vetot em
boroket Mert mikeppe az keuet igon sockeppen
nomorgattac mert elezteb az sarionallé maguac

50
es egbe zorevaci es ennet vtāna megreplic
es meg hadariac meg zoriac es az kúkozot
igon lagan meg toac es ēnec vtāna meg
guriac es az tiyes kemincebe igon meg si
tic es mind enne sōc nomorusagnac vtāna
lezon ~~kello~~ keier belole es ij illic az felsēgos
kernalnac aztalara. Ezonkeppen valakiket az
vristen vilasztot az mēnei vendeg segnet viga
sagos es nag cizdag saggos aztalara ez velag
ba azocat igon sokkeppē valo naualanal meg
nomorgattā hog ez sōc haborusagnac zen
nedesēnet vtanna legēnet meltoc az nag
tokeletos zentoknet diosēgere es erdome
ie hog kedeg ez haborusagnac zenuedesēnet
miatta iussōnc az nag felsēgos zentoknet
diosēgere vegonc bizonsagot erol zent
wasnac bizonsagabol holoth vj mōd dauid
pphta az sōltaz kōibe kik vetnet kōihulla
tasogba viganagba aratnac Jazuan el men
dogelnet vala es sirnac vala vetuen es himt
uen magot meg tenen kedeg iunet vala nag
viganaggal hozuan az v keueioket Azt acaria

26
51
mōdania hog ung ez velagba elnet az iduo
zuilendoc az sōc haborusagnac es az sōc na
ualanac zenuedesēbe sirnac es keferognet
es ennet miatta az iduosēgnec es az nag
erdomnet magnat hinitic es vetic hog ba
laloknac ideien ext nag viganaggal meg araf
sac es magocat vele meg terheluen es meg cho
seytuen es ij ekkeppen nag diosēggel es nag
beusēgos cizdag saggal mēnet be az orok ha
zaba Mukkeppē mind ezokról inluan valo
peldanc vagon mind az zamtalan zent
marturomocrol kik mind az sōk habo
rusagnac zenuedesēnet vtāna iutottac
az mēnei nag viganagga es diosēgre
Charmad keppen meg telonte vristen
kik legēnet meltoc az nag tokeletos zent
segre es diosēgre Josefnet az masod alom
lata sanac miatta micozō azt lata hog az
nap es a hod es tizon eg lillag imadat
vtet dert az hodon adatic extenonc az to
keletos zent alazatos sagg Tokeletos ala
zatos sagg kedeg ez micozō valaki mindon

emboroknel magat aleyta vlatatosbnac
 es gonozbnac ziuener tokeletos bizonsaga
 ual meit mikeppē az hold mindon lillagnac
 alatta uigon ezonkeppē az tokeletos alaza
 tos mindon embornet labanac alatta fehzici
 es mindon embort maganac iobnac itel es iob
 nac aleyt es vmmagat vtalales gonozbnac
 aleyta Ez eleten senkinel nem habozogde min
 don bozzusagot bekenel zenne de meg ki ennel
 nagob az habozusagot maganac nag neresegge
 tartat Ez eleten senkit nem vtal senkit ne itel
 senkit ne ragalmaz senkit ne gylol de mindont
 zeret es mindont maganac iobnac itel es iob
 nac aleyt ziuener teles tokeletos segenel Es
 mikeppē az hold mindon lillagnac nagobnac
 lattatic Ezonkeppē az tokeletos alazatos min
 don egeb zentoknet kozotte nagob zent Ennet
 tokeletos bizonsaga vronc vnonmaga kirol
 vj mond zent lucu ewangeliomanaac kilen
 ced rezebe Valaki ti kozottetoc kisseb Ez mindon
 toknel nagob Masut meg vj mod zent mathe
 rta meg konuener huzad rezebe Socan lez

29.
 53
 nec az elso vtolsoc es az vtolsoc elso Azt
 acaria moda m hoj valaki aleyta magat
 elsonet ez vtolsoc lezon az kienel segnet miat
 ta es valaki aleyta magat vtolsocac ez ele
 ten lezon elso az zent alazatosfagnac miatta
 Pelda melle igon inluan valo meit ezt iolla
 toc hoj az keret meneuel elol ala iax anneual
 iax fel vtol Ezonkeppē mindon hiv kerexten ez
 velagba meneuel alab iax zent alazatosfag
 nac az ionendo velagba anneual megon fel
 ieb egebeknel Ezt meg bizonyorta Isidorus doc
 tor moduan Aca mel ugon nag nomos felseg
 leg alazatosfagot meit meneuel incab alaza
 tosb leiende anneual incab konet tegodet
 az felsegos nag duoseg Mejed keppen meg
 relonte vr isten kik legener meltoc az nag
 tokeletos zent segre es duosegre Josephnet alo
 latasanaac miatta micoron azt latalhoj az
 tzoneg lillag imadat vtet Ez lillagocon ada
 tic extenonc az tokeletos zentoc meit mikeppē
 az lillagok nappal mind el eneznet es nem
 lattatnaac de evel meg lattatnaac es fenostodnet

54
Ezönkeppé az tokeletos zentoc / es mind az
nagy malasztos emboroc / nappal / azaz / ninc
ez velagba elnet mind addeg el eneztic / es
el titkolac az v bennoc valo zentségot / es az
istēnec zent malasztat / azert / hoz az henduo
segner zele tiuloc el ne fūya / es oriulnet / vigad
nac az haborusagnac / es bozzusagnac zenne
desēbe / hoz ez bizon legon meg irta zent lucu
apli eletnet koinelbe / holoth vj módatic / El
mennec vala az apostoloc az egbe gūlt tanali
nac elole nagy vigasaggal / es nagy orommel
mert meltoc lenet xpsnac neueiert bozzu
sagot / es haborusagot zennedmox Ezönkeppé
oluaasoc egeb zentokroles / hoz vigattac / es
oriultec az nagy kinnac zennedesēbe / **Z**ent ago
ta azzonol vj oluaastatic az vrola zezot zolo
smaba / hoz vigan / es dilekoduēen megon vala
az tomloczbe / vj mint ha hittac volna vtet nagy
cuzdagsgos / es generisēgos vendegsēgbe / es
az v kinnat / es kefalcodasat imadsagaba vr
nac ayanla vala / **V**j oluaastatic zent vince
martiroles az v zent zolosmaiaba / hoz mico

28
zon az kegyottlen lazarc attac volna vtet
dacionos new feiedelmec kinzamia / parian
lola hoz vtet fel vongac az eztoria kin zottac
vala kinzamia az keresztengoket / es eth az v
testet mind el zaggaasac / es el gotoriet az
kinnac miatta / **E**s micoz fel huztat volna
es neg zezre vontac volna / móda neki dacia
nos **V**ince / minemmi helon latod mast az te
bodortalan testodet / ffelele neki vince / es móda
Igon nagy felsēgos helon muhtalodom en mas
tan / es az te feiedelmecet kik biznac ez velagi
batalmassagba / ezoket en mind meg vtaltā
es mind semmie tartom / **M**onda neki dacia
Bemminemmi kin nē lezon kiuel az te bo
dogtalan testod nē gottrettetic / de mindon
kint rapta be telesērtoc / ffelele neki vince / es
móda / **E**z az zentsēgos diosēg / kit en mindon
coron kinantā / **B**enki en nekom nagob
zolgalatot nē teth / es nē tehet mint te / mert
lac te vag az / ki az en acaratomat tezod / es
en hozam eggesültel / az en kinansagom
be telesērtuen / **E**s nē lac ezoc / kik oriultec

58
56
az tokeletos
entoc

az habornisagnac es az kinnac zenuedese
be/de zamtalanocat lelont es oluasonc
az zent marturomoknac zolosmaiaba/es
az v eletogbe **A**zert meltin peldaztatnac az
uillagoton kik nappal el eneznet azaz/mig
ez velagba elnet/addeg vn magogba el enezt
uen vagon az nag tokeletos zentség/es az
istēet nag malaxta mikkē meg mōdatec/
de evel/azaz/micoron el hugoznac/es el aloznac
az halalnac miatta/tehat annac vtāna az to
keletos zentség/es az istēet nag malaxta igo
fenlic es meg tētic mind orokkil orokke v
bennoc. **E**tod keppen meg telonte az vr
isten kik legenet meltoc az nag tokeletos
zentség/es az nag felségos duoségre eb
ben/hog Joseph aztes latin almaba/hog az
fenosségos nap imada vtet az hoddal ige
tombe az holdon peldaztatoc az tokeletos zent
alazatoság/es az fenosségos nap peldaza az
nag buzgoságos zent zeretetoc/kimet miat
ta iutottac az istent zeretoc az nag tokeletos
zentség/es az nag felségos duoségre/

29.
57
Azert ved iol ezodbe/es vessēd iol iea az elme
det/mert mikēppen fen az egbe mind az zam
talan uillagnac kozotte/az hold/es az nap fe
nosbec/relasbec/es nagobbac. **E**zonkeppen az
zent alazatoság/es az zent zeretet/mindon
egib istem iozagnac kozotte/felebualoc/
zentségosbec/es mindon iozagra/es mindon
meinei kinnet gyrtesere/es iduoségre
haznalatosbac/mert valakibe ez zent alaza
toság/es az zent zeretet lezend/mindon istem
iozag/mi vagon földon menigon/mind vele
vala/es nala tartat/kit meg bizonyit az zent
uas bolnet miatta az zent alazatoságrol/
mōduan. **M**ert ez zent alazatoság mindon
iozagnac ainná. **K**iuiden zol/de igon nagot/
es igon focat fog. **M**ert mikēppen az aniatul fo
gattatoc az embor/es v tile ziletic/es fel neuel
tētic/es tartatoc. **E**zonkeppen az zent alazatosá
gtul zarmazic/es zületic mindon nemu zent
iozag/kit meg bizonyit ezon bol/monduan/
Jouenet en nekom mindon ioc v vele igetom
be/es zamtalan tiztoság v kezemet miatta/

Ez zent igeke
es mind edeal
meg itacat
mindon iol ve
ezek es sohla
ne felejte ha id
uozulm acat:

58
Azert higgonc meg az zent nashat kibe
semmi hamissag ne esbetac mert mindo
lelki iozag kiuel kel embornec iduozulni
mind ez zent alazatosagba lelo meg
Mert ennet igerte mindon zent nas/es
mind az zentoc az zamtalan tisztossegot
es az nag tokeletos zentsegos malasztot
hallad hog moda az zent nas az bolinet
matta Iouenec ennekom mindon iok
az alazatosagnac miatta/es zamtalan
tisztoseg v kezemet miatta/eth az kezon
eured az alazatos dolgot ¶ Zent Iobes en
net igerte az nag felsagos tisztossegot/holot
vj mod Valaki alazatos lerend/es duoseg
be lezon ¶ Zent petor apostoles ennet igerte:
holot vj mod Alazatos magatocit az hatil
mas istenec kezener alaya/hog titoket fel
magasztalon az visitacionac ideien Az vr
istenseg tezon visitaciot ielosbe harom idon
Elexteb zotta meg latogatma ez velagba
az zent alazatosocit/aduan nekik bersagos
malasztot Mas idobe latogatta meg hala

30
59
loknac ideyen vket fel viuen meinekner
orzagaba erdomoknec nag bersagenel
harmadzo: visitala meg az vr isten az zet
alazatosocit az vtolsó iteletnet napian
holoth annera magasztaltatnac fel mind
ez zelos velaq elot menere rotac alazatos
bac egebeknel ¶ Zent dauid pphetaes ez zet ¶ Ez velagba
alazatosagnac igerte az nag felsagos tisztos
segot/kit meg ut az soltar koibe moduan
Az vr isten ki magassagba laczic/alazato
socit nez foldon/es meimion/hog vket hellhoz
tesse az v nepenec feredelminel/az az az felsagos
ielos zentoknec kozibe ¶ Ez zent alazatosag
nac iedzotte/es tulaydonortotta meg az bodog
anaes az nag felsagos tisztossegot/micoron azt
moda zent esebot azonnac elotte lelkenec
nag edossegos vigasaganal Mert tekinte az
vr isten v zolgalo leiananac alazatosagitt/mert
ime ebbelol engomet bodognac modnac min
don nemzetoc ¶ Ennet igere/es ada az nag
felsagos tisztossegot meg az zentoknec zenties
mi vronc xpus ihus Valaki ti kozottetoc kus

ekkeppen moduan

62
60
sebe nagob meineknet oragaba Azert
mind ez zent uasoknat bizonyagabalol hig-
ged eros hittel hog ez zent alazatosagnac
attac az nag felsagos iztossegot mind foldo
mening Azert lak ez az felsagos zent iozag ki
embornet lelket tartal es igazgatta az orok id-
uossagre Mas felsagos lelki iozagot lelone zent
† ennel
nasba ki ehaz hasonlo es igenlo demaga zebh viga-
sagos es felebualo tudnannert az zent zeretet
ki ol igon nag felsagos iozag hog lak vnonma-
ga tartal es biria az isten neuet kirol vij mond
az zent uas Deus caritas est et qui manet in
caritate in deo manet et deus in eo Az v isten
zeretet es ki laczic zereteden istenbe laczic es
isten v benne Ez zent zeretet ol igon nag fel-
segos iozag hog ha valakibe leiend mindon-
nemu iozagot nala tart Es ha valakimel
ne leiend egeb iozag valam benne vagon
mind heaba vagon kit ekkepé bizonyot
zent Agoston doktor modua legon mindon
zentseg egh emborbe meg ewel gonozza lehet
de ha az zent zeretet benne leiend sohha gonozza

31
ne lehet Mert az zent zeretet ol igon nag
tokeletos zent iozag Annera hog mikppen
az egh isten vnon magaba egh igon nag
tokeletossagos io kibe vagon es kitul zar-
mazic mindon io Ezonkepé az zent zereted-
ben vagon mindon io es v tule zarimazic
es lezon mindon io kit meg bizonyot zent
pal apostol modua huszharo vasarnapi mi-
senec epistolaiaba Azert zeretet haborsa-
got bekenel zenned az zeretet ne ellenkodic
de mindonnet kejos az zeretet senkiel vizat
ne vonzon az zeretet ne kenelkodic es iztosse-
† ez velagi
got ne kiuan az zeretet ne keresi azt ammi
atteste az zeretet ne ingorlo es senki ellen go-
not ne gondol es ne orul az kegotlensagne
de ornendo az bizonyagnac az zeretet istenert
mindon nanalat el visel mindon ioth bizony
mindon ellensgot meg goz mindont el zen-
ned az zeretet sohha malazdbol ki nem esic
Mind ezeket zent pal apostol moda ki min-
don bizonyagnac doctora es mind ezeket
tanula az zent haromsagnac oscolaiaba

62
hallagassad az edös bezedü zent bernard doc
tortes mel' igon fel magasztala es dixer
ezent zeretetot / monduan / **E**zentsegos zere
tet te meg nomossertod az zinet es az testot
te istenhoz fel emelod / es fel vizod az elmet /
o edossagos zent zeretet te meg cizdagertod
allekkot / es vtet mindon iozagnac zulyaia
ual meg gongozod / es meg ekosortod / ofel
segos / es hatalmassagos zent zeretet te meg
kotozod az nag hatalmas erossegot / es meg
gozod az istent / kit senki meg ne gozhet / o zentsegos
zeretet te vag mindon iozagnac keralne az
zonia / ki nekiul senkimet iduossag ne adatic /
Azert meltan peldaztatet az zent alazatosag
az holdon / es az zent zeretet az fenos napon /
mert mikeppe az menhon ez keito / mindon
ullagnal nagobbac / haznalatosbac / es feno
sbec / Ezonkepp az zent alazatosag / es az zent
zeretet / mindon lelki zent iozagoknac kozotte
nagobbac / haznalatosbac / es feno / sbec **E**s vala
kibe leyend ez ket zentsegos iozag / ez eleten
istenet elotte igon nag / es lodakepp fenlic

32
menozagba az seraphim angeloknac kozot
te / kik nag buzgosaggal geriedoznet / es eg
net az istennet zent zeretetibe / **K**it meg bizo
noyt az zent uas ekkepp monduan / **V**i isten / va
laki tegodet zeret / fenlic mikeppe an nap v
fel tamadasaba / es ezot leznet lodalatosoc
menneknet ozaga / **E**s mikeppe ez hold /
es az fenos nap setetsegot el tauoztatnac /
ezonkepp az zent alazatosag / es az zent
zeretet valakibe leiend / ez eleten embor
tiul mindon binnet setetseget el tauoztat
tat / es vtet istenet nag malasztual meg
velagosortat / es mindon zentsegos iozag
gul meg ekosortat **E**s mikeppe ha ez hold / es
az fenos nap / ez velagot ne velagosortanac /
ez velagba valo elete embornet semit ne haz
nalna / Ezonkepp ha valamel emborbe ez
zent alazatosag / es az zent zeretet ne leiend /
semit egeb iozag ne haznal neki ozot iduos
segeze / mikeppe folul meg vagon monduan /
Mel' igon nag zentsegos iozag legon az
zent alazatosag / es az zent zeretet / ezt tenon

32

64
magad megtanollád inluan való pelda-
balól ha tekintez az nagy bños zent azzo-
inallattá magdulombeli mariara ki mico-
ron volna nēmel igon nōmos es termettel
igon nagy zepsegos vñ mint kezeli nēzet/
ame annēra meg alaza magát hog mico-
ron vñonc xpñs vñne az axtal mellet hata-
moge keuile es mind vñ nōmossegenet
tíztoffeget hatra ha guan az axtal ala buer/
es az iduo zo pto ihu snac zent labart meg
olele es az zent toredelmessēget kōnhul-
latu saual meg otoze es meg mofa es az vñ
tíztoleudo zep haiaual meg tole es meg
zara zta es mind addeg ennet fel nē kele-
mig nē azt erdomile hallania Meg borat-
tattac vñ neki sōc bñer mert engomet vñ
igon zerete Ime mit erdomile az zent ala-
zatossāg es az zent zeretet Es ennet folotte
azt erdomile ki hallatlan dolog hog harmitz
eztendeig az kietlen puztaba penitencia tart-
uan nē embor eleseggel de angali elettel elt/
vñ hog mindon napon hetzoz vitter fel vtet

33
az angeloc az egbe es oth az istem edossēggel es
viga saggal elegodoth es generikodoth kit nem
olna sōnc hog tette volna xpñs meg az vñ edos
anñanakes Azert ezt erdomile az axtal ala bu-
asñac alazatos saggal es az nagy burgosāgos
zent zeretet Ebbol vetter az apōrtatos zent zer-
etoc hog imma az axtal alat zo tuc keresni
az istēnet beusēgos zent malaztat micozō ne-
kik azt ha ggar penitenciaaba hog az atñfiak nac
labokhoz bekelkōgget

Ornat **neuebe kezdeset** **mondasset** **es vegez-**
tesset mindon idolog **Et** **kerdetic** hog ha-
vagon valaminemü zent iozag kiket ha va-
laki meg terend anag ha valaki be lelettete-
dic halalanac ideyen legottan mindon ban-
tas nekiulon fel iopulon menozagba? **Ez**
kerdesie ekkēpē felelnet doctozoc hog het zent
iozag vagon tudni amert artatlan sagg eleg pe-
nitencia teles buu nullas meg bizonortot zer-
zedbe menes bizon toredelmessēg martu saggot
zenuedes es gñ cortanalo gonas **Ez** het zent
iozag kozul lak eggic lehessen tokeletossēgel

33

62
66
valamel' embor be ez életen mint ez velagbol ki
mihet legottan mindon bantas nekiulon men
orzagba fel ropul ¶ **E**lső zent iozag az artatlá
ságki adatic embor net az meg keresztol es be ki be
ha valaki meg haland legottan mindon ketség
nekiulon fel ropul az mēnei hazaba ¶ **M**asod
zent iozag az igaz es eleg penitencia mert em
bor acarmel ugon nag' binos legon anne peni
tenciaat tarthat hog' nē lak abin de meg a bin
net kinn a es mind meg bolattatic es ekkep
pen mint meg haland legottā fel ropul az mē
nei hazaba ¶ **H**armad zent iozag az teljes buzu
vallas kit mondont kintul bintul valo oldozat
nac kit micoz embor meg valland teleseggel
legottā halalanac ideien fel vitetic men orzag
ba ¶ **E**th numar ved iol ezodbe mert az buzunac
neg' ielos ellensege vagon kik nē engedit hog'
embor az buzut meg valhassa ¶ **E**lső hitotlenség
mas halalos bin harmad meg nem gonas
neged az dolognac el hagasā kiert az buzut en
gettet ¶ **A**zert első ellensege az buzunac hitot
lenség mert az ki igaz hitbe minlen ez életen sem

34
67
v bmenet meg bolatasat sem az binnet kinn a
nac meg bolatasat nē valhatta kit meg bi
zonoyt zent **A**goston doctor módvā keresztene
net taneytasol valo konuebe xpus attā zent
eghaznac kiulat hog' valaki hyendi bolana
tot valon es valaki nē hyi ennet bine meg nē
bolattatic ¶ **M**as ellensege az buzu vallasnac
halalos bin mert mindon valaki istēnet ma
laztāba minlen ez életen buzut nē valhat En
net ez oca mert mikkēp az eleuen fētul el za
cadot tag meg hot es az etel ital neki sēmit
nē haznāl ¶ **E**zonkēp xpus til ki mindon hiuot
net feie valaki halalos binbe vagon ez v tile
el zacadot tag es eghaznac kimle ez életēnet
semmit nē haznal es v benne sēmin reze
minlen ¶ **D**ete mondanad **M**uoda az eghaz
nac kimle es honnet vagon es mibol vagon
fēlelet ¶ **A**z eghaznac kimle nē egeb hanē lak
az buzu ¶ **A**z buzu kedeg nē egeb hanem lak
az kinnat meg bolatasā kit embor net kel
lene zenuednie abbinert purgatoriumba
anaq azon velagba ¶ **D**e immar lassoc azt

70
68
meg/hog ez eghaznac kimle kit mondonc bu-
lunac honnet vagon/es mibol ioth sfelelet/
Ez bulu/auag/eghaznac kimle vagon/es ioth
xpüsnac kimianac/es halalanac erdomebol/
ki ol'igon dragalatos/hog lak egh loppenet
vere/eleg volt uona mind ez velag adossaga
nac meg fizetseere/es eleg tetelere Es ol'igo
beussegos len/hog ne lak egh loppenet veret ada/
de incab egh loppenet veret dietaba ne haga/
de mind ki onta/ Es ennet nag beussegos er-
dome vagon le teuen eghazi curnac alatta/
es ez cuu ne egeb hanem lak papa hatalma/
es ez az cuu kit vronc xpüs ada zent petornet/
micoron azt mōda petor/me neko adom men-
oragnac cuuat/vala kit meg kotozh foldon/
meg kotozuen lezon menoragbaes/es vala
kit foldon meg oldozandaz meg oldozuā lezon
menoragbaes Es imma mind ez velag vegeig
ez eghaznac beussegos kimlebol/azaz xpüsnac
kimianac zent erdomebelol oztogatta papa
az bulut/annexa/menere igaz acaria Azert
micoron teles bulut adand/es vallanga/ez

embor meg

35
69
elēten mint ez velagbol ki mulic legottan fel ropul
menoragba mindon bantas nekiul Azert ez elēten
nag zent segos ionac halalos bin egh ielos/es so
ellensege ki meg banta az bulu meg ne vallast/
Charmad ellensege az bulunac/reualo meg
ne gonas Mert vg vagon/hog ve isten az bint meg
bolatta meg az gonasnac elotte ha micorō embor
az toth bint tokeletossaggel meg bannia/es acaria
meg gonnia/mikeppē eziel phta monja De az bu-
lut senki ne valhatta hanē ha az gonast meg teiendi/
mert mindon bullaba be vetteti/hog az bulu adat
tatic toredelmefoknet^{ene} es meg gonoknac **E**leged
ellensege az bulunac ez/micorō valaki azt
meg ne tezi miert az bulut engettet/de ha ez
folul mōdottatat mind meg teyendi/tudnia
miert/ha az bulut igaz hitel hizi/az toth bint
meg banta/az igaz gonast meg totte/es miert
az bulut engettet aztes hiuon meg tartotta/ez
elēten mindon ketszeg nekiulon az bulut teleseggel
meg vala/es ha ez velagbol ki mulandic/
legottan mindon bantas nekiulon menorag
ba fel ropul **E**leged zent iozag vagonkiert

embor erdonili halalanac ideien meibe fel me-
 neset meg bizonytot zerzedbe menes hog ez
 ekkepp legon meg bizonyta zent thamas
 doctor/es az toruen kovv/ezonkepp mondua/
 hog az zerzedbe menesnet miatta meg bolatta
 t emborner ne mindon bme Mert zerzedbe menes istennet
 igon nag felszagos zent aldozat/mert mindonof-
 til fogua/agga magat mind v halalaig testostil
 lelko stil istenet zolgalattara/az zerzedbe menes-
 net miatta ki zerzedbe be menes/es oth vegig
 meg maradas folul mul mindon nemu aldo-
 zatokat/mikepp modatic az toruen kovibe/
 Mert ol embor ki be megon zerzedbe/elegtib
 istenet agga mindon ez velagi iozagat/so meg
 ennec folotte istenert mind ez velagot el hagga/
 es az zegen tristos/zegensegbe koveti/hog az
 xpusnac oroc ardag sagara inthasson Ma
 sodzor ki be megon zerzedbe/istenet agga nem
 lak ez velagi iozagat/de meg vnon tulaydon
 testetes/es ezt az zent tiztasag tartasnac miat-
 ta/es zenuedesoknet/boytolesoknet/es mind
 erel nappal soc ioystem zolgalatoknac mi-

atta Tharmadzor zerzetos embor istenet ag-
 ga ne lak testet/de meg lelket/es vnon tulay-
 don acaratfates/micoron v feiedelmenet acat-
 iattanac alaiaveti az zent engedelmesenec
 fogadasanac miatta De ^{non} loda ha apo zerze-
 tos halanac ideyen/mindon bantas nekilon
 fel topul legottan menozagba/micoron v
 ezonkepp istenet atta magat mind testostil
 lelko stil/es mindon iozagaua igetymbe/
Utdo zent iozag vagon/kmet miatta embor
 halalanac ideien mindon bantas nekilon fel
 megon menozagba/az zent/es azon toredelmef-
 seg/krol vg mond zent uasbeli petor doctor/hog
 annera lehet az toredelmefseg/hog meg bolat-
 tatic ne lak abbin/de meg mind abbinnet v
 kinnaes/mikepp inluan meg tettac az toluay-
 rol ki xpus mellel fugge/es magdalombeli ma-
 riarol/es egebekrol socakrol Es mind egebeckozot az zent
 ezt oluassoc/hog anglis orzagba neminemu ie-
 los bmos embor/ione senomiabeli esokhoz/es hozza
 meg gonet/es egeb bine kozot ielos gonasa ellen/
 hog vnon tulaydon leanaual vetkozot vola/es v

tozedelmef
 segrol

74
72
zizeffiget el vezotte volna es az első kot zuenec
nag toredelmességenel es nag keserűségos kon-
hullatassal kerde azon hog ha volna ol peniten-
cia kiert v ystentiil erdomileneie elen nag binnet
meg bolatasat kmet móda az eisoc nag kegyösség-
gel **Z**ereto fiam abba ne legon ketségod hog az
penitencia né volna ha atarod magadat peni-
tencianac alaiá vetnie **M**onda ez bmos embó
nag cuialtassal es nag keserűséggel **A**tarom
en zereto atam ha meg ezor halalt kellene
zenuednő es oromest meg zenuedő **A**z iambo
pispoc kedeg **I**ayta koniorulnen ves vele igeto
konueze es hagu neki het extendeg valo peni-
tenciai miképpé toruen agga **M**onda ez bmos
emboz **V**iam miloda ez hog lak ez keuestőne
penitenciai en nekom hagod mert nekom vő
tettic hog ha mind ez velagot altal elneni elen
nag binol zamitulan soc kinnal né volnet ele-
get iola teunom **K**it baluā ez iamboz pispok
móda neki **M**en el fiam boryol lak harom na-
pot vyzel keenerel erotte **E**s ez zegen bmos kez-
de nagobban nag keserűségos sraassal koniorge

39
37
mie hog haggon neki meltan valo penitenciai
ki legon eleg elen nag zornu binnet meg bo-
latasara **E**z iamboz pispoc kedeg **L**odal coder
ez v nag buzgosagos toredelmességen es v
lelkebe meg orule es nag edosséggel monda
neki **M**en el zereto fiam mong eg pater nostert
es mindon ketségnekiul higged hog az io isten
net v nag ergalmassaga meg bolattu mindo
bmódet **E**s ez zegen bmos ezoket haluā nag
readast ten es az foldre le esuen legortan meghala
Es ez iamboz eisoc ezt mind az varasnat meg
predicalla nag oromel ^{latta} móduan hog puigato-
riumnac mindon kinnia nekiul fel ropult vol-
na meiorzagba **A**zert ez toredelmesség len az otod
zent iozag kmet miattu halalanac ideien fel ro-
pül az oroc hazaba **H**atod zent iozag kmet
miattaes mindon bantas nekiulon emboz fel
mehet meiorzagba martiriumsagnac zenuede-
se micoron igassagert es bizonsagert kint auag
nag bozrusagot zenued **K**it meg bizonyot vronc
xpus vnogn maga móduan **B**odogok kik haborn-
sagot zenuednet igassagert mert ouet mennek

valaki

76
 74
 nec oryaga. **D**e ha mōdanaia valaki azt űniet
 űmar ez may idobe martirũsagot nē zenuethetōc
 mikēpē regonte zenuetter. **A**zeit mit kelson ten-
 nont hog mastan valo idobes martira lehetnēc.
Kea felelnet doctoroc/es vȳ mondnac/hog meg
 lehet **D**e mikēpē lehessōn ved iol exōbe. **M**ert
 mikēpē embor testbol/es lelogbol vagon/ezō
 kēpē az martirũsag ketto/tudmamiert/testi/
 es lelki/kut mindōn embor meg valhat valaki
 atania. **E**lso martirũsag kit veth zent bernād
 doctor mōduā. **V**erontas nekiul harũ martirũ
 sag vagon/tudmamiert/ben sēgbe mertedeto-
 sēg/zegensēgbe beuolkodes/ifiu sēgba tiztasag
 tartas. **E**lso martirũsag ez/micoron eleg vol-
 na mit enni sinia/es mertedetosēgot tart zen-
 ued/es bōrtol. **V**alon mi lehet ennel nagob mar-
 tirũsag/mint az vendegsēgbe ehōzme/soc iuha-
 nac kōzotte fȳzma/es ardag sagnac kōzotte
 zegen sēgot tartama. **E**zonkēpē tezon vala zent
 pal apostal/ki vȳ mond vȳn magarol/gottzom
 en testomet/es istēnet zolgattara har̄tom. **Z**ent
 dauid kerales iȳ mōda az sōltai kōnbe vȳn ma-

† lehet az
 testbol

38
 75
 garol. **A**llazom vala en lelkomet bōrtollessel/es
 zenuedessel. **Z**ent cecilia arzones iȳ űnomorgat-
 ta vala az vȳgenge artatlan testet/hog az aranas
 barsonnac alatta alicio mot vȳfel vala/es az test-
 net ekkepē valo űnomorgatasanal keresic vala
 az martirũsagnac coronaiat. **M**as testi marti-
 rũsag vagon zegen sēgbe valo beuolkodes. **E**zen
 martirũsagot valla amaz eg ozueg arzon kinet
 lak ket fillere vala/aztes istēnebe ada/kut vront
 iȳus latuan ekkepē diere mōduā. **E**zon mōdom
 hog ez arzonallat mindōnel tob alamisnat ten/
Harmad testi martirũsag vagon ifiu sagnac
 ideren valo tiztasag tartas. **M**ert az zent tiztasag
 tartas/vi istēnet ol ȳgon kednes/es ol ȳgon kel-
 lemetos/hog martirũsagnac coronaiat erdomli/
 es ext erdomli az testnet eros viadalaert kit
 zenued az tiztasag tarto embor/az testbe valo
 tiznet/es kiuan sagnac miatta. **A**zeit az zent tiz-
 tasag tartasnac miatta emboroc nē lak martira
 lehetnet. **D**e meg angalokhoz es hasonlatossā lez-
 net/es ki ennel nagob/angaloknal nagob er-
 domot valhatnac. **D**cat veti zent **A**mbros doctor

78
46
vő mond az angaloc test nekiulon elnet de az
zűzet testbe viastodnac kit az angaloc nē te
hetnet mert nekik testok minlen azert nagob
az zűzeknet viadaloc hog nē angaloknac miert
kedeg nagob viadaloc vagon ha testokon gőze
delmet vehetendnet nagob erdomokes mert mar
triusagnac erdomet vezic kit az angaloc nē vehet
net azert ehazū len az testbe valo martirium
sag tudma miert beufegbe mertedletossag
zegensagbe beuolkodes ifiusagba tiztasag tar
tas ¶ Ezonkeppē az lelogbees hazūkeppē valo mar
triusag lehet első micoron embor haborusagot
bekenel zenued mas micorō valaki meg nomo
rultaton konorūl harmad micorō embor ellen
seget zeretis imad erotte ¶ Azert első martirū
sag ki lehet az lelogbol ez micorō embor haboru
sagot bekenel zenued Ezt meg bizonyitā ezon
zent gergor doctor mōduā Ver ontas nekiulon
martira lehetonc ha bizonyaggal im lelkon gbe
haborusagnac ideien bekeseget tartandonc Nem
kűsed martirū sag az haborusagnac zenuedese
de bizonyual igon nag Mert kinneeb volna em
bornet eg

39
39
zor az tor ala nacat vetnie hog nē ha coronked
haborusagot zenuedne Azert ved iol exodbe mert
az haborusagot bekesegegel zenuedme zentsagnet
es malasztac nagob iege hog nē ha valaki coro
cat vigasztana es halottacat tamogatna Mert
vő mond zent gergor doctor hog az temezet azt
nē agga hog haborusagba embornet bekesege le
gon ha nē lak istsenec zent malasztā es embornet
tokeletos iamborisaga agga ezt Azert ez eleten mar
triusagot meg valhattā mindon embor ez may
idobees ha bekeseget tart haborusagba ¶ Mas
martirū sag az lelogbe ez micoron valaki meg
nomorultatō konorūl Kizol ekkeppē zol zent
gergor doctor mōduā Egebkēppē az meg valto
nac tagia nē lehetonc hanē ha v rayta es mi
atanc fiaim konorūlendonc kit ez iohus vnon
magas meg ten micorō mi raytonc ol igon na
gon konorūle hog magat nē kemele erottonc
az keserū kimnac es az zornū halalnac alaia
vetnie Ez eleten martirū sagot valla az bodog
zűz analkit meg bizonyit az zent euangeliū
ekkeppē mōduā Az te lelko det es az ouet ki te ti

80
98
led zületot/kefériűségnet tore által fola Es né
lak az bodosz züz maria vallotta ez elen marti
rűsagot/de mindon meg vallotta/es meg vala
kik az custoson/es mind az meg homorult ze
genokon koniorűltet/es koniorűlnet. Ezent
koniorűletűsűségnet iozagarol ielos peldat egebet
kozot ezt oluassot. **h**og neminemű iambor az
zon/ki nemel nomos vala mind test zereit/műd
leloc zereit/ez iambor ^{azon} az corocou legioncab az
portlosocou igon koniorűl vala/az kegos custosert/
ki len meg vtalua erottonc mikkép portlos/
Miert kedeg mindon iozagnac ellensűge műgű/
ez iambor azonnac ez eleten idűossűgos/es zent
sűgos malaztat az v vra igon nűzeret vala/es
ezent vtet igon haborgatta vala. Es tortenec/
hog nemicorű ez iambor azon talala egh igon
zorinű vtalatos portlost/es atara neki alamsű
nat adma az portlos kedeg műdda neki Addeg en
sem ezom/sem izom/es sem minemű segedelmet
tűled nű vezoc/műg nű emgomet te hazadba vizh/
kimer felele ez azoinallafes műdda xpűsnac io
zegeñe/ert en nű merom temne/hog en tegodet

40
79
en hazamba viűgelec/mert ez eleten corocott az
en vram igon nű zereit/es igon gűloli halnű
ert az zegen cor/meg kefűrodet/es az földre le
esetűsumia kezde Es ez iambor azont azzent
koniorűletűsűseg meg gűze/es az földrol az zegűt
fel fogat/es v hazahoz vine Es ez zegen chor/sűr
uan/kezde ez iambor azzonac koniorognie azű/
hog az vnon tularityon agara fekűtneie vtet. Ez
iambor azont/ebbees meg gűze azzent konio
rűletűsűsűgiollehet tűgűga vala hog az v vra hamar
haza iűne/de maga mind ezatal az v keresűt be
telesűrt/es v agara fekűte Es minnar hog műgűd
nec ez portlos az hazassagnac agűn/ezonkozbe az
azonnac vra haza iűue/es mikēppen meg fűra
dot/acara meg műgűdm/es hog be menne agűs ha
zaba/ez iambor azon kesűeli vala vtet azbe mene
sűol/mert sűta vala mind az portlost/mind v m
magat halaltűl Es ez nű vra sűműt/de nag ha
raggal az aytot be tazita/es be menuen lata v
hazassaganac agűt/nag ekűssűgos zepűsűggel
meg veragűznű/es mind ahazat erze nag lo
dalatos edűssűgos illattal be telűen Es ennec

80
kezde ott kezdőzme tudatozma es vj lelet
hog az poctlofnac kepebe vronc rpus vnnon
maga fekiut az agyon Aert ime mit erdomlot
meg ezon velagba az zegenokon valo konoru
letosseg Aert ezent konoruiletmet martiru
sagot mindon embor meg valhatta ha valaki
ziuezerent konoruil az meg nomorultaton
Harmad martirusag az lelogben ez micoron
valaki teles ziueuel ellenseget zereit kit meg
bizonyort zent gergor doctor modua Penuedmie
bozzusagot zeretnie ellensegot martirusag ez
vronkes aua paranloltu ext hog ebbelol nager
domot es martirusagot valonc Pent mathe urta
meg euangelomanac otot zerebe holot vj mod
Pereffetoc ellensetoket es imagatoc az titoket
haborgatoket es ellentoc patuarcodoket
Pent Agoston doctor meg ferioget ha ig ne terien
donc es vj mod ha valaki ellenseget ne zere
tendin stent vmmaganac sohya meg ne en
geztelheti Mert iuan vagon **Valaki** attafiat
guloli ez gulos Ezon zent Agoston doctor ad
minnekonc iduossagos tinarot ezelen zent io

41
zagia modua En titoket attainfian intlet ellen
setoknet zereteseimert binotnet sebeimert meg
vigasztasara semminemü oruossagot ennél iob
bat en ne osmeret Mert ez ellenseget zeretese
istener ol igon kedues es ol igon kellemetos
hog ennet miatta az bimos embor lezon istenert
barattus es v neki zerefo fia Ext meg bizonyorta
vronc vnnon maga es vj mod zent luciu euang
gelomanac hatot zerebe Pereffetoc ti ellensetok
ket es ioth tejetoc az oknac kik titoket giloltec
es ti erdomtoc lezon igon sok es lextoc az felsagos
istener fia Aert az ellenseget zeretese len az lelog
bol harmad martirusag kit mindon embor meg
valhat igon kinien kiatazia mert ne kouet
nac vagast Aert ez martirusag len az hatod zent
iozag kimer miatta embor halalanac ideien min
don bantas nekiulon fel ropul az oroc hazaba
Heted zent iozag ki vagon keresztensagbe az **eth zole**
zent gonas ki ha valaki hiuon tiztan es igazan **uas azzen**
gacoland mind v halalaig ennet miatta em **gonascol**
bor ol igon meg tiztul es ol artatlanna lezon
hog halalanac ideien mindon bantas nekiulon

fel ispiul menozzagba. **D**at vetic ennet zent
 doctoroc es vj mondnac hog az ki gacorta
 gomic ez eleten gacorta zegonkodic az v bme
 iert. **M**ert kedeg gacorta zegonkodic ez eleten
 zegonkodes az binzol elet tetelnet nagj ob reze.
Ert meg bizonyit zent **bernard** doctor es ij
 mod. **V** isten azert atana hog meg goninoc hog
 az binnet kinnaert az gonasba valo zegonko
 dest valoc. **E**th az zent gonasciol vetetic min
 den harom ielos kerdes kiket nekoni ielosben
 zuksegg meg tudnont. **E**lső kerdes ez hog mene
 haznalatt legon az zent gonasciac. **M**as kerdes
 ez mit meg embort incab es ielosben az zent
 gonastul. **H**armad kerdes ez ha tartozic embor az
 egor meg gone bint tobbe meg gonni auag ne.
Első kerdes len ez hog mene haznalatt va jo
 az igaz zent gonasciac. **E**s vj modnac hog igon
 sok mert az igaz gonasciac miatta embornec
 elmeie meg velagosodit iduossagnec vtat meg
 osmerette. **I**stēnec ergalmasagut nera. **E**z zent
 gonasciac miatta az leloc binnet halalabol fel
 tamad. **E**z zent gonasciac miatta az binos em

bor istēnel meg bekeli ki annac elotte ellense
 ge volt az binnet miatta. **E**z zent gonasciac mi
 atta ordog meg galasztatic mert az igaz gona
 sba az v alnosagos titkya meg ielontetic es ez
 keppen v kozotte es az binos embor kozot valo ba
 ratsag meg fēsol es el vez. **K**it meg bizonyit az zent
uas **hol** **net** miatta ekkēpē moduā. **V**alaki v ba
 rattanac titkya ki mitu el vezti vtet vj hog toab
 ba ne lezon baratta. **M**ert mikkēpē az toluaynac
 es az orv embornec v gonossagoc meg ielontetnec
 ebbol vk igon meg galasztatnac es meg zegonul
 tetnec es ennet folotte nag zegon halallal meg o
 lettetnec. **E**zonkēpē az ordoges micorō embor
 az igaz gonasba v gonoz alnosagut meg mō
 ga igon meg galasztatic an nera hog toabba ne
 ki baratsagut ne tartia. **T**ekint fēleben es ved
 iol ezodbe ez zent gonasciac v nag haznalattat
 mert iollehet hog az v isten mi lelkonknet sebeni
 meg vigasztasara sok io oruossagot es io minelko
 detoket hagot ez velagba. **D**emaga ennel haznala
 tosbat es iobbat ne hagot mint ez zent gonast. **K**it
 aranzai zent **janos** ekkēpē duer moduā. **D**ixog

† zinet

ſagos zent gonas te vag az ſeſegos zent iozag/
 ki az iſtēnet eugalmaſſagabol binoket meg bo-
 latat/paradiuomot meg nitod/az el torottet ege-
 ze tezdod/az zomoru† meg vigasztalod/es az te ben-
 ned bizocat oroc aiandotal meg aiandotozod **D**
 zentſegos iozag/ki az binnel meg both lellokot
 meg eleuenerod/es az oroc halalt el torod **O**zent
 ſegos gonas te vag leloknet iduoſſege/binocnet
 ki zagatoia/iozagoknac meg eperitoe/orodog-
 nec meg gozoe/fortelmefſegnet tiztoytoa **M**it
 mongac tobbet/pocolnac torcat berekezt/es meri-
 orzagnac capuat meg mita **M**ert az tizta gonas
 binoknet bolataſat neu/az zinet ofmeretit meg
 velagoſortu/es meg tiztoyta/az orodogot binos em-
 bornet zinebol ki vzi/es az lelkot kezebol ki zaba-
 doyta/es iduoſſegnet remenſegyet agga **K**rol ek-
 kepe 3ol zent agosſton doctor moduan **M**eg zonic
 az iſtem bozu allas/holoth leiend az tizta gonas/
Krol lodalcodic **C**aſſianos new doctor modua/
 lodalatos fizetes/es elamelcodo kolonſeg v va-
 nac modami tulardon gonofſagat/es v tile exert
 venmie iduoſſegnet remenſegyet/ez elen vadolaſ-

43
 85
 ba ne lezon az xpus biro/de az binofnet lezon
 zozoloia/ki vnoumagat karhoztatta vnou tu-
 lardon binenet vadolaſaba **A**zet ime mkepe
 bizonorta/es dilex az zent mas az igaz gonas-
 nat v nag haznalattat **I**mmar meg bizonor-
 tatic meg loth lodalatos dologboles/mel igon
 nag haznalatta legon az igaz zent gonasnac/
Az lodalatos meg loth dolog ez kit meg irth
 ceſana bel pifpoc/es vj mod/hog vala nemi-
 nemu ielos vitez/ki maganac ven ſeſegot/
 es v tile zule eg zep ferfu germokoc/es ez az
 zon meg hala/len vj ennet vtanna hog mas
 ſeſegot hoz/es ez mendu len/es az atkozot
 uezſeg vtet meg goze/es az germoket merog† v vuanac
 gel meg ole/mert neki germoke ne len **E**s ne
 mitoro mene az zent predicatora/es az iſtēnet
 zent igere/es v zent malazta zinet meg hata/
 binet meg ofmerez/toredelmefſegre remule/es nag
 keſeuifeggel ſuma kezde/es az v binet nemine-
 mu paphoz mind egezlen/es igon hion meg
 gona **E**s az pap haga neki penitenciat/ez zeret/
 hog extendeig mitoro az v a haztul ki tanoznet

vra

mindon zerdan vizet kenérel boytolne/es az
 napon ingot ne visélné/es az v mezeitelé testet
 vas lantál által quédzeneie/es az napon mind
 esteg azt visélné/es hog mindon heton három
 zor ostorozna magát vasas ostorral hme hog
 ez zent penitenciaat hiuon gatorlanaia/ordog
 zere azt/hog ez az zornallatnat attafiaual az pap
 egybe vere/es hog igon haborgatnaia ez pap az
 az zornac attafiat/ez azon ext né zenuethete/es
 vranac meg panazola Ez vi kedeg/miert hatal-
 mas vala/az papot meg tilta/es igon meg fenio-
 gete módvā/hog az iambornac beket haggon/es
 ne haborgassā Ext kedeg ez pap igon meg boz-
 la/es igon meg zegonle/es atara bozuiat meg
 allam ez az zornallaton/Es alcolmas idot veuen
 ianula ez v vrahog/es az v fianac meroggel meg
 eteteset kit neki ez azon meg gont vala/mind
 teleffeggel meg móda Es hog ezoket halla ez v
 vra né hiue Es móda neki ez pap vram/ext en-
 te neked meg bizonytom inliuan valo bizony-
 gual/vg hog tettesed el mentodet hazattul eg he-
 tig valo ideig/es zerdan napon tey hazathog/mel

44
87
 napon az penitenciaat kit en neki hattam az v
 gonoz bmeiert/az napon tartia meg/mikkepe en
 hattam neki/Ez vi kedeg atara mind ezokrol
 bizonyagot venmie/tettete magát hazatul el ta-
 uozmia sok napeg/Es az zerdan napon/micoró kel-
 vala v azon felefeget penitenciaiat tartam/
 be rekezkodet v agas hazaba/es magát meg me-
 zeitelenerite/es v testet igon ostoroza/vg hog ma-
 gat verebe keuere/es az vas lantál magát esmeg
 által quédze/es ruhait rea vene/es az vetetlen
 aztalhoz le vle hog az zaraaz kenéret vizet meg en-
 neie/mikkepe neki hagnan vala/Es ime ezonkor
 be az v vramicoró ingen sem narnaia haza ione/
 es v agas hazanac aytaiat meg zorderte/es v az z
 felefege meg jede/kefedelmet tenmi kezde/es ewitez
 nag hazaggal az aytot rea zere/es be mene/Es ime
 eth adatic extenonc az igaz gonasfnac/es az zent
 penitenciaanac nag haznalattā Miert hog be ment
 volna ewitez v agas hazaba/lata azon felefeget
 igon zepon vetot aztal folot vlmie nag tisztossegel/
 es elotte nag generisegos ethet/es venereloth/
 Es móda neki/vethozel le/Es ez iambor azon fel-

88
uen/es istēnet exgalmašāgaba byuan vranac
pauanlollatāt be telešēte/es nne az v teste latta
tec igon zep feiernec/es igon zep tixtanac/kit az
ostorozašnac matta veibe keuert vala/Es az mas
reter kinel magat be onedzotte vala/lattatec igon
zep arānas baršon selomnet lenme Es mōda ez
azzon vranac **V**iam/mt acaual mind ebbe en
velem tennod/Es meg ielonte neki az papnac
vadolasat/kit azzent gonasnac erdome mindo
nostul meg hamissertā/es semmie teu/istēnet/es
embornec elotte **A**ert elso kerdes ez len/hog mene
haznalatta legon az igaz gonasnac/es nne rini
den meg mōdatec **M**as kerdes ez/hog m tilt
meg embort incab/es ielosben az igaz gonastul/
Ig felelnet reiaia nas magaraz mestoroc/hog in
cab meg nē tilt az igaz gonastul mint az zego
seg/kit vallot/az bin tetelbe/mert az ordog ezor
tudomānu/es mindon keppē tuggu az binos em
bort meg fogma/es az binnet kotelenel meg kotoz
m/azert vātezon/hog micorō embor az bint tezi/
az zomermot v tile el vez/es ad neki nag bator
sagot/hog ab bint meg toze/es meg lezon de imai

† semmi

† embor

† es ezonkeppen lelekodit

45
micorō kellene meg gonni/az zomermot kit v
tile el vet vala az bin tetelnet ideien/azt es meg
mind orgaiara kem/hog meg ne merie gonnia/
Ezonkeppē ten adamnac elso atancnac/kitol vā
mōd azzent nas mofesnet elso konuebe ada
mot zomermofeg meg goze/es elierte magat/es
v binet zegonle meg gonnia/mert doctoc vā tu
tāc/hog ha adam magat binosnet vala vala/istē
neki meg bolatta volna az toruentoresnet binet/
es īma nē volnac ez naualaba **A**ert red iol
ezodbe azzent nast/es tanulad meg v bronsa
gat ha iduozulm ataz holoth vā mōd az **b**oli eggit
konuenet neget rezebe **E**st confusio adducens ig
nomimā/et est confusio adducēs gloriā **V**agon egh
galazat/ki hoz embornec oroc zegont/es vagon mas
galazat/ki hoz embornec oroc duosegot **A**z elso ga
lazat ez/micorō embor az bin tetelnet matta ma
gat meg galaza/es az masic galazat ez/micorō
abbinos magat meg galaza az papnac elotte/ze
gonkodue az binnet meg gonasaba **A**z elso ga
lazat igon gonoz/mert hoz embornec oroc zegont
az binnet tetelenet matta de az masic galazat

90
igon io/mert hoz embornec mindon ketsegnékül
oroc tiztosségot es duosségot Azert ez eleten zegon-
kodése inti az binosoket azzent leloc bolnec mi-
atta módna fili nō confundaris pro anima tua
dicere verum **Et. s.** fiam ne zegonled az igaz mó-
dast te lelkodert tudmamiert az igaz zent gonasbat
Azert valaki acat meg zabadulm az oroc gularat
tul tehat ez eleten igon nezon ez edeala meg ut haro
ocossagnac tikorebe **E**lso tikor az termeszert zarent
valo ocossag Mert mindon ocossag azt agga hog az
bint kit ne zegonlot istenec elotte meg tennie ki volt
igon nag rut sag es igon nag zegonseg nag gal incab
nemkel embornec elotte zegonlemi meg módna
kilezon az binosnec oroc tiztosséget es iduosséget
Mas tikor kube kel az binosnec nezmie ha iduozulm
acat az isteni latasnac oca kinet semminemii dolog
elotte el ne enezhetic de mindonoc inluan vadnac v
zomeinac elotte Azert ha ezt meg gondolanga az
binos embor hog az v bmeit isten inluan latta
es iol tugga ne kezdi zegonlemi az egh papnac
tudasara adnia es meg gonmia hog az v isten
orokke el felegye es az oroc zengontul meg zaba

7 v neke

† mert doctorac vj tartac hog az v isten incab bozula azt
hog embor az tot bin meg ne gonnia hog ne mint azt
hog abbnit totte

46
91
doyla mert sonha az oroc zengontul meg ne me-
nekodit ha ne ha igazan meg gonit **E** meg
bizonytatit ne lak zent irasnac bizonyagabol
de meg ielos lodalatos meg leth dologboles
kuol vj oluastatic hog ket iambor frater iaz vala
ez velagba predicationac es egeb lelki roagnac
ocart **E**s micord iuttac volna neminemii var
hoz kube latoric vala egh ielos binos azzoniallat
ki vetkozot vala neminemii roconsagual es ez
eken carzorsagnac bmebe latoric tzonegh extendeg
kit zegonletibe mind enne ideig meg ne mere gonnia
Micord ez ket frater be menter volna ez varbalaz mi-
se modo miset moda gondola az misenec alatta ez
binos azzoniallat ezt módna vj magaba **E**z bara-
toc engomet ne osmerne es hizom hog tobbe ede-
sem iunec Azert bizony meg gonom ehaz en binos
met Azert azzent miset el vegeznen ez iambor hoza
iarnla ez binos azzoniallat es gonmi kezde **E**s hog
az binosket módogatnaia/me nag lodalatos dolog
ki len ez gonasba hog mindon binnet meg ielon-
tesere egh ondoc buffo zokollic valaki az azzonnac
zaiabol es ez lodalatos dolgot sem az gonto sem az

† ielonte

gono nē lattac valaha nē lak lattā vala az confes-
sornac v tarsa Es ezazon mindon bimet hiuon meg
gonalde meges az zomeimossēgnec miatta ordog
ol igon meg goze hog az testi binner nutfagat me-
ges zegonle meg mōdama Es immar hog az con-
fessor rea oluasta volna az oldozatot ext latu esmeg az
confessor nac v tarsa hog mind az zornu ondoc buffoc
kuk ki zozdostec vala az azonnac zaiabol mindomc
masod maganale nagobbattal az azonnac zaiaba
be menenec Es ime hog ez ket frater Enen el mentec
volna es az vton hog mendogelnec meg az lodala-
tos latast az akki lattā vala az confessor nac Es hog
halla meg rettene es mōda bizonaual valamit ez
azon az gonasba v bimebe el reptot es meg nē mon-
dotta de kelet zereto atamfia hog terponc be neta-
lantat v isten meg agga hog igazan meg gonc
Es meg teruen tehat lelet hog meg hoth kim igon
meg zomorodanac es kezdenec rapta igon ban-
codm Es kezdet v istenec ergalmassagat kernie
bortollessel es aiotatos mad saggal hog meltol-
tatnec nekic meg ielontem hog mit peldazna az
nag zornu latas sme v isten meg halgata v ket

49
93
es harmad napon nekic ielonec az azomallat
vluen egh nag zornu ondoc szarcanon es ket feke-
ti zornu kigo az nacat altal tekertec es eghic eg-
gic emloet es az masic masic emloet zopyac es ket
zornu buffo az v ket zomeim ilnet es az v zaiabol
kim kinuel valo tiz langaz ki es ket feketi meg
dihut ebec az v ket caruat es ket kezec ragiac es
az v ket filebe tizes inlacat lonodoz nec vala es az
v feien ala lignec es figner vala zamtalan zornu
sar gitok Kit hog lattac volna ez frateroc igon meg
rettenenec es meg yedenec es feltokbe az foldre le-
esenec Tehat az azomallat mōda nekic Istēnec
barati ne feletoc mert en vagoc az atkozot az zornial-
lat ki ti hozatoc hazug saggal meg gonamert egh
ielos binomet en el eneztem es az gonasba meg nē
mōdam azeit vagoc iteluen ez elen kimra kit lattoc
mind orokke Es hog ext hallac mōda az confessor
neki zoreytlac es kezdet az oroc istenre ihus cristo
seale az v aiinara mariara hog teg m nekionc ie-
los bizonsagot ez kettorol Egh ez hog mert vagon
adatuan te nekod ez kimoc mefeket im latonc hog
zenne Mas kit ataronc tiled meg tanulnia ez

94
hoj minenni binnet miatta incab zalnac emboroc
pocolra Es ekkeppē kezereytetec ez carhozot azzom
allat igit felelettē es az első kezdése ekkeppē felele
mōduan lezh iol iommert kezereytetom nettoc
igazat mōdind dert ez enfeiemon valo zornii
sōc besfeket kiket lattoc ezoc adattac mind orok
ke zenuednō en haia minac es feiemnet oltozet
net kenel segeiert Ez ket zornii varas betat kit
lattoc en zomeimbe vlmoc ezoc engomet kinoz
nac mind orokke engonoz fortelmes latafomiac
bineiert Ez tiiz es milac kik en fulemet altal lo
uoldozic ez kim adatot en nekom az sōc gonoz he
uol todo zornac enodesoknet ragalmassagoknac
es egeb sōc fortelmes parazna bezedoknet halga
tasfaert Es ez tiiz ki en zambol bidos dohos kenku
uel ki langaz adatot en nekom emboroknet io hi
zenec neuenec el veztesiert es atkozot gonoz ragal
massagnac miatta meg galazafaert Es ez ket me
gos kigo ki en natamat atal tekerter es ez en ket
emlomet zopiac ez eleten zornii kim adatot en ne
kom azert hoj en magamat hattam en zeretom
net zertelen fogdosnia es zorongatnia Ez ket fe

48.
95
ketu ebeknet kedeg mardosasa kik en ket caromat
es kezemet ragiac adatot en nekom az sōc zertelen
valo olegertesert es illetesert Miert kedeg
az istentil adot iozagomat en incab kolte en
zertelen valo zeretomre es testomnet gonoz ki
nansagara azert adatot en nekom ez ondoc zornii
sarcanon valo vles ki engomet monthatat
lan nag kimnal gotoz mind orokke Es hoj ezoket
meg mondotta volna ez bodogtalan binos mōda
neki az confessor kezdlet es zoreytlac azon xpusnac
ihusnac hatalmara hoj mond meg immar azma
sicates hoj minenni binnet miatta zalnac incab
emboroc pocolia felele neki es mōda Meg kiel mō
dand mert egebet sem tehetoc benne dert feryfiu
emboroc kilombkilomb sōc gonoz binnet miatta
esnet pocolnac vernebe es az oroc kimba de azzom
allatoc ielossen incab neg gonoz bineert carhozac
tudmiamiert ieluoknet bineiert kenel segos ol
tozetert orozuoknac kendozesiert es az atkozot
zomermoskodest kiert binoket ne meit meg
gonnia kiert enes el vezic mikkeppē ime ext milu
tuggatoc es lattatoc Es kezde kerdeni az confessor

96
lik vter
pottat vala

azon vter/hog ha volna valaminemü istem iözag/
hog kiül neki haznalhatnanac valamit iduof-
segere **E**s hog ez soc ordog ezt halla/legottan elia-
gadat vter/es be esenec vele pocolba **A**zert mind
ez eleten lodalatos dologbol meg bizonytatec
az zent iras/holoth azt monga per que quis per-
cat/per hec et torquetur **V**alamel tagianac mi-
atta embor vetkozic/azon tagiaba gottretic/miert
kedeg ez bimos mindon tagiaba vetkozot ^{volt} **A**zert
mindon tagiaba kinzatic mind orokke **A**zert ez
len az mas kerdes/hog mi tilt meg embort macab
az igaz gonasztul/rea feleltetec mind irasnac bi-
zonfagabol/mind ielos meg loth dologbol/hog ie-
lofben az zomeing skodes/mikeppe meg modatec/
Azert valaki zegonli az gonasba v binet meg
modamia/tehat tekimlon/es iol nezon ez har-
madic tikorbe/tudmiamiert/az iouendo orok ze-
gonsege **K**iol vj mod az v isten **N**aum pphetanac
konuenet harmad rezebe **M**eg ielontom az te zego-
segodet/es meg mutatom nemzetoknet te mezer-
telsenegodet/es orzagoknac te zidalmaffagodat/
Jeremias ppheta es vj mod konuenet huzad rezebe/

49
97
Igon meg galasztassanac mert ne osmeret meg az
oroc zegont ki sohha el ne mosattatic **A**zert vala-
mel bimos embor ez zent irasnac extelinet/es bi-
zonfagat meg extendi/es teles hittel hiendi/nem
kezdi zegonleme az egh embor elot binet meg mo-
dama/es pirongamma/azert/hog az oroc zegon-
halaltul meg zabadolon **H**armad kerdes ez
vala/hog ha tartozic embor az egzor meg gont
bint tobbe meg gonmi/auag nem **I**j felelnet/rea/
hog toruenzerent/es zirkseg zerent ne tartozic
reana/ha az egzor igazanhiuon/es tiztan meg go-
ta/de ha lelkenet osmereti fuldalia/es benne vele-
kodic ha igazan gonta auag ne/auag ha az pap-
nac volt hatalma az binbol meg oldozma auag
ne/tehat ez eleten ketolkodest kel embornet bizo-
fagra hozma/es mindon ketseget zuelbol ki zag-
gattma/mas for valo gonasnac miatta/hog legon
mindon ketsegnekiul bizonyos v iduofsegerol **A**zert
kizonsegos keresztet hit ezt vala/hog ha egzor min-
don binet igazan meg gonta/eleg neki az binnet
meg bolatasara/es oroc iduofsege **D**emaga zent
Thamas doctor/es egeb doctor vj tartat bizonyfag

98 gal hog menezor embor v bmet tobzor gonna/anne
ual incab v binenec kinniat/es adossagat meg kisse
berti az gonas/ha valo zegonkodeserent/es az papi
oldozatnac hatalmanac tozagaert **H**ert annezor
gonhatta meg embor v bmet/hog mindon binenec
kinnia/es adossaga neki meg bolattatic/es ekkepe
meg zabaduluan mindon adossagatul/zabadon fel
topul halalanac ideien mindon lantias nekiulon
az v oroc hazaiaba **V**ed ezodbe/hog ordog semit
olan igon ne gulol mint az igaz zent gonast/
kirol vj oluassoc/hog nemitoron zent thamas doc
tor fekzic **P**aris/ha corfagnac agaba/es ez ordog me
ne be az camaraba holoth fekzic vala ezzent iam
bor/ki v elotte el ne enezhetec/es paramlola neki
hog megalon/es ez ordog nag retteguen/es feluen az
camaranac egh zogeletebe zorula/es moda nag cuval
tassal **B**olas el engomet byonsagnac zonetnoke/
mert az te zent segodet el ne zennethetom/Es tehat
paramlola neki ezzent doctor azon/hog v neki igazan/
es miluan meg modanaia azt/valamit egez kereszten
segbe incab gulolne/es ne zeretne/es v neki incab/es
tobbet artana **f**elele es moda/gazat modoc/mert ben

† vala

50
99 ne egebet sem teheto/hog semmit en incab ne guloloc
mint az igaz gonast/mert semmi nekonec nagobbat/
es tobbet ne art/es nagob cart ne tezon mint az igaz
gonas **M**ert az halalos binnet miatta eyti ma
gat embor istener hazagiaba/es meg fostatic min
don tozattul miatta neki iduozulni kellene/es **†** kmet
tattatic ol nag eros kotelbe az binnet miatta/ig
hog sohha belole ki nem fesolhet/ha ne lak az igaz
gonasnac miatta **E**s ezoket ez ordog meg moduan
elole el enezec/es ezzent doctor ez lodalatos dolgot
nekonec iua hagu/hog ezzent gonast igazan/hiuon/
es teleseggel tegoc/ha iduozulm ataronc Amerc
Vinac neuvebe kezdetic az zent imadsagnac di
lere/es v neki nag haznalatta **B**izon bizon
modom ti nettoc/valamit kertoc en atamtul
en neuembe/agga ti nettoc/zent janus ita ewa
geliomanac tizonhatod rezebe **A**z kegos xps/
nn vronc ihus nag bizodalmat ad nn nekonec
ebbel holoth nne hitere fogatta/modua/byon
byon modomiazaz/en yten segomme/es en embor
segomme fogadom ti nettoc/hog valamit kertoc
en atamtul en neuembe iduossege valot/mind

100
meg agga ti nestor Oh mel' igon nagon orulne
amaz carhozot cardag/ki lazartul egh loppent vi-
zet kez vala/ha v mastan vrontul ez zent igeket
hallanaia neki modama/de orokke sohba nem
erdomli hallama/sem v/sem kedeg egeb carho-
zottac/de ez zent segos igeket/ez edo segos ihus
mi nekonc modotta/ne lak eggit/de zent lu-
ca ewangelion mabaes vg mod/kerietoc/es ve-
zitoc/keressetoc/es meg lelitoc/leigessetoc/es be-
bolattatoc/az keres az zent imadsag/az kereses
ayo mi uelkodet/az leigetes az tokeletos io at-
rat/es az zent kuansag/ki uel embv igon atania
iduossaget/es igon kuania istenet zent mala-
zitat/ki uel istent zerethesse/es hog mindombe v
zent ataratat tehesse ¶ De minet elotte zolnac az
imadsagnac dueretul/es v nag haznalattul/
annac elotte lassoc/es tanoloc azt meg hog mi le-
gon az imadsag Az imadsagot doctoroc kilomb
kilomb keppen vegertec el hog mi legon Elez-
teb nevezom damascos beli janos doctor/ki vg mod/
hog az imadsag ez Az elmené istenhöz fel emelese/
anag alcolma soknac/es illendoknet keresi

52
101
Hugo new doctor kedeg ig mod/hog az imadsag ez/
hog az elmenet neminemü aiotatossaga/ki zar-
mazic az tizta zivnet kuansagabol/ Cassidoros
new doctor kedeg ig mod/hog az imadsag/kegos/
es alazatos elmenet istenhöz valo iarulattul/bizon
hitnecio remensagnet/es zent zeretnec erossege-
uel Pent bernard doctor kedeg mi legon az imadsag
ez keppen vegertec el modua Az imadsag ez aiotatos
zuuel istenhöz valo igekozes/es konigzes/mindon
gonossagnac el tauoztatasaert/es mindon ionac
nereseiert ¶ Azert ig vegertec el az zent doctoroc az
zent imadsagnac mi voltat/es imma zolonc ezon
imadsagnac dueretul/es az v nag haznalattul/
¶ Azert az zent imadsagnac haznalattul ez mert
mindon vilaki aiotatossaggal teziert mindon ve-
zedelintul meg zabadevtul/teshnet/es leloknet tosa-
gat meg vigasztul/embornet eletet meg hozertul/hadba/
es viastoda/ha diadalmat/es gozedelmet vezon/oro-
goket el tauoztat/embornet zivnet/es elmeiet meg
velagofovtul/istenet zeretnec fel genezt/ellensegnet
ellene meg erosert/istenei valo edoskodes ad/istenet
hazagiattul meg otalmaz/istent meg engeszteli/az

102
menneket atal batta/az menni oduart gener
kotteti/es az nag hatalmas istent v hatalmasa
tarta **E**zt elezteb modatec/hog az zent imad
sagnac első haznalattā ez/hog testnec es lelöknet
vezedelméből meg zabadozt/kit meg bizonyt az
zent iras **Jonas** pphetanac kionuenet masod reze
be/ekkepe modua **Jonas** el nele az nag ceth bal/
imatkozet/es meg zabadozta gomrabol Masut
meg vj mod az zent iras/hog susanat az tisztasag
zereto zent azzont hamissan be vadolac/hog hazas
saga ellen vetkozot volna/es mitoron halara vitet
neiet/fel sohazkodet caualtua v istenhoz/es moda
Droc mendonhato isten/ki vag mindo titoknac
tudorale tudod azt/hog hamissan vagoc meg va
doluan/es ime meghaloc/micor en mind ezogbe
bintelen loget/es ime v isten meg halgati kionor
geset/es meg zabadozta vtet az issi germoknet/
damelet maitta **E**s ne lac halalnac vezedelmē
bol zabadozt meg az zent imadsag/de meg nag
bozzusagbol/es nag zagonboles meg zabadozt em
bort/mikepe amaz iamlor zuzet sarat/raguelt
leant/kit attac vala het fernet/es mind az hetet

62
103
ordog mara meg mellette/mert ne valanac rea
meltoc **E**z igon nag bozzusagot zenued mila/ezet/
hog mindon feriet halua lelit vala mellette/ **E**z iam
bor leant/nemicoz az zolgalo leant meg fegelmēze
bmeiet/es kedeg meg dagazkodet iayta/es moda
neki nag hiraggal sfoldon sohha ne lassont te ti
led fiat zulme/ki vag mindon feriednet meg oloe/
hizom engometes meg ataz olnode/ **E**s hog ezt hal
la ez zomeimos zuzigon meg zagonle/es igon meg
busula **E**s el fel mene az falsz hazba/es harom napo
sem euet/sem iuet/de vn magat vete az zent imad
sagra/es nag kion hullatassal kere az v istent azo/
hog vtet meg zabadozta/ez nag bozzusagbol/ekkepe
modua/kelet vram egzalmazo isten/hog ez bozzusag
nac koteleből feyl meg engomet/auag kedeg zaba
der meg ez velagtul/tetudot azt vram/hog en sohha
feriat ne kuantā/de mindoncoro en lelkomet/es
testomet tisztan tartottā mindon testi kiansagtil/
Es ime zent imadsagnac es zenuedesnet nag erdo
mellegottan meg halgattatec az v istentul/es bo
lata hozaria raphael archangalt az kis thobiaffal/
es oth hazassagra nag diuerettel neki zere ez zent zuzet/

104
Masod haznalattā azzent imadsāgnac ez mert
mimd testi cor sāgbol/mimd lelki cor sāgbol meg vigaszt/
kit meg bizonyt azzent nas bol nec miatta mōd
uā/ssiam te cor sāgoda ne vtalad meg magadat/
de imagad az vr istent/es tegod meg vigaszt Es nē
lac testi cor sāgbol vigaszt megdeki ennel nagob/
es iob/lelki cor sāgboles meg vigaszt/mert ezzent
imadsāgnac ereies iozagu ol' igon nag/hog az
bint/meg az bin nec kinātes erdomli istentil gu
corta meg bolatina/mint am erdomle magdalō
beli maria az aior tatos imadsāgert/es az konhul
latafēt hallamia az xpūs nat azzent edossēgos i ge
iet/mōd uā Meg bolat uā vad nat te nekod bmeid/
men el bekesēggel **H**armad haznalattā azzent
imadsāgnac ez mert embornec eletet hozzerfa/
kiol ysaias phta vj mōd Meg cornla exelias/sido
sāgnac keralā/es hozā mene ysaias phta/es mōda
neki/Et mōga vr isten/zerozed meg te hazadat/
mert meg halz Es forderta orzaiat ez keral' az fāl
hoz/es imathozet vhoz ekkeppē mōda keletet vram/
hoz emlekozel meg azol/mikeppē iartam ente elot
ted/bizon sāgba/es tokeletos tizta zimelles ammi to

53
105
te zomeidnet elotte mmd azocat tettem/es ten
keserūsēgos suast Es zola vr isten ysaias phta
nac monduā Men el/es mōgad az keralnac Ez
ket mōga vr hallam az te imadsāgodat/es latā
te konhullata sodat/es ime adoc te napidra tizon
oth extendot/es ekkeppē tizon oth extendeg halada
v halala azzent imadsāgnac miatta **N**eged
haznalattā azzent imadsāgnac ez mert ordogoket
embortil el tanoztat/kiol bizon sāg vronc vno magu/
mert mitorō azzent apostoloc egh embor bol az ordogot
ki nē izbetter volna/hozat vtet vronkhoz/es legottā
ki vze belole Es meg keidet vtet hoz mire vli ki nem
izbetter volna belole/mōda nekic Ez elen fele ordog/
semminel embortil el nē fut/es el nē tanozic hanem
lac imadsāggal/es bortel Es ol' nag ereie vagon az
aiortatos imadsāgnac hoz nē lac el tanoztatā az
ordogot/de meg gotties vket En nec bizon sāga az
ordog vnon magu/ki mitorō volna egh embor be/
caialtam kezde zent bertalamhoz/mōd uā Berta
lam istē nec apostola/igon gotornec/es igon eget
nec eingomet az te imadsāgid **O**tdod hazna
lattā azzent imadsāgnac ez mert zueket meg

106
velagofort isteneket osmeretire kuol vj mōd
cassiodoros doctor az imadsag zine meg vigasztal
foldietul meg vonza/bimoknet fortelmessegebol
meg tiztort/meri ierekre fel emel/es lelki aiando
cokia foghatona/es meltona tezon Zent Agoston
doctor kedeg vj mōd/hog az imadsagnac miatta
ket segos dolgot hamarab/es iobban meg fertetnet/
hog ne irasolvasasnac miatta **T**utod haznalatta
ez mert istenet zeretere fel gerpest/Emet peldaza
tira/les phetnac imadsagara menbol tiz zalla
ala/es meg egete az otuenos vitez/mind v hoza
tartooual ozue/mikeppe meg vagon iuan neged
kerali konbe Es soc helon oluasfata/hog az aior
tatos emboroc meg gerietet az zent imadsagba/
es fel emeltet az egbe/mint magdalombeli maria/
atanc zent ferenc/es zent lazlo kerali/es egebet socat
Theted haznalatta ez mert ellenseget ellene meg
erosert/Ez meg bizonyta az zent iras Judit azzonba
ki vala ozueg/enge/es termettel igon zep Ez nomos
enge zep azzon/hozu imadsagnac vtana meg ero
sodet/es olofernesnet az nag haditozo viteznet
nacat el viga/kit valasztot vala nabucodonozor

54
107
babilomabeli keralt hadnagga/es paranzola
neki/hog mindon orzagot/kit vadnat nap ingat
fel/ezeket mind v hatalmassaganac alaia haria/
Es erossen paranzola/hog ne keduezon semmi nemu
orzagnac/es mindon eros varasocat le torvon/es
engertele mind v hatalmanac alaia/Es ez olofer
nes/mind az nag hatalmas orzagbalol zamlala/
es valogata za/es hug ezor guloget/mind viadal
ra valocat/es tizonket ezor segueros louagocat/
es inosoket Es az kerali tauharbol ven zamtalan
kimlot/es baromnac socassaganac/es zamtalan ter
hes teuekkel el indula/es mind az foldet be foga an
nep mikeppe az fista Es mikeppe keralt paranzolta
vala/az orzagocat mind elgoze/es mind meg no
moreta Es iuta sido orzagia/es meg zalla betuliat/
holoth lacoze vala Judit azzon/es meg foga az m
rasnac eleset/vizet/ki menetit/es be menetit/va
ria vala azt/hog viadal nekiil meg aggat mago
cat Es hog igon meg nomorottac volna az varasba/
es mind az hoz nep kezde cuialtani az papi feredel
mekre/hog az varast aggat meg/hog el ne vejenet
ehsegnet/es tornet miatta Es zeret azt/hog halotod

napeg vket isten megne segellendi/tehat az varast
meg aggat/Es hog ezt halla Judit azon/hog az m
rast otod napnac vtana meg aggat/ha vket isten
addeg meg ne segellendi/igon megbusula/es ioue
legottan az feiedelnekhoz/es igon meg doragala
vket/modua/Ti isten kesertoc vittoc meab hog ne
isteneet haragiat meg engeszteloc/mert az v nag er
galma ssaganac hatart vettetoc/hog ha otod napeg
meg ne segellend/tehat ellensegnet aggatoc ez va
rast Azert intlet titoket/es kelet/hog magatocit
megalazatoc/es imatkozatoc/konioroguē az v
isteneet/hog vege el colonc az v haragiat/es mind
monduan vnön maga fel mene az v vilasztot le
aiual folso hazaba/es oltozec aliaomba/es gaz
ruhaba/es harmad napeg zenvedesbe/boytolesbe/
sirasba/es zent imad sagba magat foglala/Es mind
ennec vtanna meg mosdeg/es magat igon meg
ekosoyte/az v zep harat meg bolata/es feienec
oltozetit igon nag zepseggel felzerge/es vna
zent nenene/es v zent segodelmenel magat meg
seguerkoztete/es meg erosoyte/es az varasbol lac
eg leannal haynalba ki mene/Es ki mennem

55
109
eleibe kelenec az or alloc/es meg tartat vtet/es
el amelcodanac az nag zepsegen/es minden mod
nan viuet vtet vrokna eleibe/Es latuan holosef
nest az nag aranas oltozettel senleme/le eset clotte
az foldre/es az vitezoc fel fogat vtet vrokna pa
ranolattara/Es moda neki holosefnes leg bator
zuvedbe/es seimit ne fel/mert en azoknac sohha
seimit ne artotta/kik nabucodonozor keialnac en
gettet/es ha az te neped neki enged vala/en kezei
met v ellenoc fel ne emelom vala/Azert imma mo
gad meg en nekō azt mi ocaert iittel ki v kozu
loc/Moda neki Judith halgassad/es fogagad te
zolgalo leannodnac modasat/mert ha koieten
dod az en bezedomet/vi isten tezon te veled tokele
tos dolgot/mert el nabucodonozor foldnec keia
la/es el az v nag ereie ki vagon te benned min
don nemzetoknec fegelmere/mert meg vagon
tuduā ez mindon nemzetoc kozot/mert lac te mig
ioles eros az v orzagaba/es az te fegelmec el hir
hut mind kozonsegos tartomanozba/Es miert
tuggat azt az isil fia/hog az vi istent meg ban
tottat v binoknec miattanag selem esot reaoc/

annera/hog immar magocut zamlaltac halottac
 kozibe/kut en te zolgalo leañod meg ofmeuen/
 ki fúter v kozzilac te hozad/arra/hog en te nekod
 ezoket meg mógam istēnec zent acarattabol/
 Es en te zolgalo leañod meg eth tenalades aca-
 rom az en istenomet tztolnom/hog en nekóm
 meg ielonle azt micorō az v binoket ferokkre
 fordeyta/es en te nekod az napot meg ielontō/
 es en tegod vizlet Jersusalemnet piatpara/es
 lezon isiael nepe tied/vj miképpen appro lorda/
 kmet minlen paztora/es nē vgtat egh v kozzilac
 te ellenod/miképpen meg vagon móduā istétul
 en nekóm Es mērt isten reaioc haragut/engo-
 met boratot te hozad arra/hog en te nekod mind
 ezoket meg mógam **E**s igon kedues len mind
 ebbezed olofernesnet elotte/es lodaltodnac vala
 mind az v nag boliesegen/es az v nag zepsegen/
 Es eggic masiknac ext móga vala minlen elen
 az zomallat földön/latafia zepsegre/es bezednet
 boliesegebe Es móda neki olofernes sol tette istē
 hog tegod en hozam boratot/hog az nepet te miat-
 tad en kezembe agga Mērt kedeg io az te fogada

sód/es az te acuatod/ha ezoket az te istenod en
 nekóm meg teiendi/lezon v en nekomes istenō/
 es te lezh nabucodonozor keralnac hazaba igo
 nag/es az te neued mind kozonsēgos földön
 el birhozit Es paranzola holofernes hog az v
 kihlōs hazaba viteffec/es oth latorzet/es hagu/
 hog az v aztalarol adassac neki etel ital Es mó-
 da Judith/mastan nē illit en nekóm awal elnō/
 mit adnal az te aztalodrol/arra/hog istēnec ha-
 ragiaba ne effem/de ammit en velem hoztam
 en awal mastan meg erom/Es móda olofernes/
 ha az el fogand/meggonc az vtan nekod/Es mó-
 da Judit Vrami el az te lelkod/hog addeg el nē fog-
 te zolgalo leañodnac elesēgening nē be telefert
 vi isten en kezemnet miatta azt ammit en meg
 gondolta/es be vmet vtet az kimi tanto satorba/
 holoth paranzolta vala vtet latorzia Es mi-
 net elotte be ment volna az satorba/azon kere
 holofernes/hog neki engedne zabad sagot se-
 tet harnalba ki mēnie imad sagra/hog vi isten-
 net konozogne azon/hog az v io acarattat be te-
 lesertene/Es paranzola az comorinokna/hog

112
harmad napeg mindon acaratúra baggat. Es ki
megon vala mindon eyel betulianac volgere. Es
nag konhullataffal imadcozic vala az isiael ne
perert. hog^{el} v^{el} isten zabadeyla meg v^{el} ellensegenet
kezebol. Es iuta az neget nap. Zerzettete holofe
nes nag valorat zolgainac. Es moda vagonac
az eggic ofinestornet. men el imed az sydo leant.
hog engeggon acaratia zerent en velem latozni
valoran. Es be mene vagao Judith azzonhoz. Es
moda neki. Ne vtala io leani vramhoz be meneset.
hog tisztoltesse v^{el} zunenec elotte. Es eger. Es igec
v^{el} vele. Kinet felele Judith moda. Ki vagor en. hog
en vranac ellene modgat. Mindon valami v^{el} neki
kellemetps mind azt tegom. Es legottu magat
igon nagon meg ekosorte. Es be mene elotte meg
allapet. Es moda neki holofernes. egel immar. Es
igal. Es igon vig leg. mert leltel malasztot en elot
tem. Es moda Judith. Izom vram mert ez napon
fel vagon magasztalua en lelkom. mind en eletom
nec ideienec folotte. Es cuet. met v^{el} elotte azogbalol
kit zerrot vala neki az v^{el} zolgalo leania. Es igon
ozole rapta holofernes. Es v^{el} viga sagaba igon sok

113
54
113
bort inek. kinel tobbet sohha ne ith vala mind v^{el}
eletenec ideiebe. hog kedeg estue leth volna. siete
nec mind az legenoc zalla sotra tatarodmai. Es be
rekerzte vagao az aytot. Es el mene hog ves el alaget.
mert mind el baggattac vala az nag bor italnac
miatta. Es marada Judith. Lat vnon maga az hay
logba. holofernes kedeg segic vala az agon igon el
baggadna az nag rezogsettil. Es moda Judith az v^{el}
leanianac. al az ayto elot. Es viga. ket fele. Es v^{el}
maga Judith meg alla az ag eloth. imadcozu. kon
iullataffal. iacat ingatua. rezegseggel. ekkeppen
modna. Isiael nec v^{el} istene. erosoyl. meg engomet.
Es tekini. Ez horaba en kezemmet miuelkodenre. hog
mikeppe fogattad ierusalenet te vrayodnac. igazeyl.
fel vtet. Es azt ammit gondoltam hinen lehetnet
meg lenni. tokel em meg. Es iacula az agashoz. Es az
v^{el} lapoiat ki az. **A** fugg vala ki vene. Es hog ki vette. **A** gason
volna. istokon foga vtet. Es moda. Erosobed meg ez
horaba vram isten en kezemmet. Es ketzoi viga v^{el} ia
cat. Es v^{el} el zacada. Es ki mene ada holofernes nec feret
az zolgalo leania. Es paramlola. hog az kontos v^{el}aba
vessé. Es ki menenec zocafoc zerent. mint ha az imad

†feie

114
sagza mēnener Es iutana az varasnat capuara
es cialta Judith az kü filon alloknac monda
Lissatoc meg az caput mert velonc vagō vr iste
ki teth nag hatalmat isiael kozot Es hog hallac
az emboroc juditnac zauat legottan huiat az va
rasnat feiedelmit es igon hamar mind hozara
guilenet nagtul fogua mind kysdedig mert im
mar nē vala benne remensēg hog meg terne Es
zouetnokoket goytinat es korul alla mind az
kossēg v kedeg fel alla magasbad es paranzola
veztegsegot Es hog vezteglotter volna mōda judit
Dulerietoc az mi vionc istent ki el nē haggā az v
benne bizocat es en bennē v zolgalo leaniaba be
relesēytotte v eialmassagut kit meg igert isiael
hazanac es meg ole en kezēnet miatta ez eyel v
nepenet ellensēget Es ki veue holofēnesnet fe
iet es nekic meg mitata mōduā Ime lassatoc as
sua orzagnac feiedelmenet holofēnes viteznec
feiet El kedeg vr isten hog engomet meg orizot v
angala mind ennet ki menesōmbe mind az nag
had kozot lacoztomba es mind onnet meg tere
sombe es nē haggot engomet vr v zolgalo leaniat

helre

115
meg fortortetme de mindon binnet zeploe nekil
meg hozza engomet vr isten ti nettoc nag orōmel
es gozedelmnet diadalmaual Es mind az kozon
segos nep imadac es dileret az vr istent mōdanac
neki Tegod meg aldot az vr isten v hatalmas ere
iebe ki te miattad meg toite es sēmie totte az mi
ellensēgonket Es mind el hagnā nag soc volta
ett mikēpē len mind az tob dolognac nag dileretoc
vegezeti es nag hatalmasagos gozedelme El ioue
ierusalembol Jouarim neuu nag fe pap mind az
kozonsēgos papotul betuliaba hog meg lassat ju
dith azzon kimer miatta adot vala vr isten ellen nag
diadalmat isiael nepenet Es hog be mentec volna
betuliaba meg halla judith azzon es eleigbe ki me
ne es hog latat ezzent azzon legottan mind egh zo
ual kezdet vtet dileim fel magasztalni es meg aldam
ekkepē mōduā Te vag ierusalēnet duosege te vag
isiaelnet vigasaga te vag mi neponknet tiztos
sege ki minelkottel eros fersu saggal es az te zu
ued meg volt erosuluen azeit hog tiztasagot zeret
tel es hog te tornen vradnat vtana egeb fersiat
nē osmentel es azeit vnac keze tegod meg erosēytot

116
es annac omerit aldot lezh mind orokke/es mōda
mind az kozonsegos nep nag fel zonal/legon/legon/
Es az nag neresogot/es az zamitalan soc predat/
mōdatit hog isiael fiait harmincz egez napeg nehezē
tatuiat zedeg be Es holofemesnet valamene kmre
volt/es mindo ielos iozaga valamene volt/mind
aranba/mind ezisbe/igongogbe/nomos konuegbe/
oltogz uihagba/haz/es ag oltogzogbe/mind egezlē
Judith az zōnac adac Es mind annep orul/es vi
gad vala/az oimallatotal/es zuzekkel/ifiattal/es
venokkel/organa zonal/kintomauual/es mind egeb
vigasztalo allatotal/diuenē az v: istent/ki ad erot/
es hatalmassagot az vtet zeretoknet/es v benne
bizoknac. **H**ert ime mikēpē eroferte meg az zent
imadsag ellensegnet ellene ez genegsegos zent az
zont. **N**oczad haznalattā az zent imadsagnac
ez mert istem edossegos vigasagot ad/es istēnet
haragiatul meg zabadozt/kit az zent uas ekkep
pen byonort bolnet konuebe mōduā ki az istent
ima gga/ez eleren edossegos generisegbe vetetic/
kit meg erot vala zent bernard doctor/es iola ekkepē
ua monduā. **V**alon mi dragalatosb az zent imadsag

59
117
3
nal/ki zent imadsag az istēnet zent aldozat/anga
loknac edoshangos orgona/az zentoknet io vendeg
seg/az imathozoknac zent segodelm/az toredelmefoc
net lagerto kenete/az bimosocnet otalmazo verthei
ellensegnet ellene louoldozo inl/es mindon kefertoc
net erofsege. **E**s hog ez zent imadsag istēnet haragia
tul oltalmazo legon. **C**assiodoros new doctor zepozol
zola/ekkepē mōduā. **A**z zent imadsag vagon zerozuen
ara/hog ennet matta istēnet haragia el vetesset/bo
lanat adasset/kyn eltauoztasset/es erdomoknet beu
sege neretteset/ez zent imadsag v: istēnel zol/az bio
ual bezelh/es ammit nē lat/azt meg mutattā. **A**z
zent imadsagnac matta/az bimos az ifelo bio
nac eleibe borattatic/es senki ennet ki nē zette
tic hane lac az/ki v benne lancatnac lelettetic/
Kilenced haznalattā az zent imadsagnac ez
mert istent meg engeszteli. **M**agrazo mestor v:
mōd az zent sara az zōnac imadsagan hog sara ha
rom napon/es harom eyel sem euert/sem inet/de
mind imadsagba marada. **E**z zent zuznet imad
saga az v: istent meg lagertat/es v konibullatasa
kezererte/az imadsag engesztel/es az siuas fuldala

118
es valamit istentül kíváná azt mind meg nére/
mert raphael angalt kis thobias sal hozzá bolatá/
es ő neki házaságra zerze nag felségos duerettel/
D mel' igon bodog es idnossegos viz az konihulla-
tis ki lezon az zent imadsagba kirol viz mód zent
Agoston doctor hoz az testi gondolatot meg olta/
bimoknet dogletosseget el tanoztatá es vetkozet
net merget ki otággá **Azert** ved iol ezodbe mel' igo
nag erie uigon az zent konihullatasnac ki lezon
az imadsagba kit zent **bernard** doctor igon duer/
módua **Az** konihullatas koniuiletos iozag elmet/
ziuet meg velagosert/eroteleut iozagba meg ero-
fert/ordogoket meg galaz/pocolnac torcat be rekez-
ti/menorzagnac capuiat meg mita es istennet
elotte alh nag bizodalma **ig** mód touabba gon-
zent **bernard** doctor **D** alazatos konihullatas tied
az menorzag tied az hatalmassag te az itelo bironac
eleibe ne zegonlod be mentodet/es mcoron be me-
nendez valamit acarandaz azt meg neiod **Az** vado-
lo ellensagnet veztegségot vez/es az sentenciaat az
buonac kezbol ki ragadod/es ki mind ezoknel na-
gob/meg gozod az meg gozhetetlent/es meg koto

121
602
119
3
300 az mendothatot Ime mel' igon nag az zent imad-
sagnac erie es haznalatta **Ez** ed haznalatta az
zent imadsagnac ez/mert az menieket által hatá/
kit meg bizonyt az zent **uas bolner** konnebe módua/
Magat meg alazot embornet imadsaga kodoket al-
tal hat **Ez** ond bizonytá zent **bernard** doctor es mód-
ua **Az** imadsag haleiend himon/alazatos saggal/
es buzgosaggal/mindon ketsegni kiul az meniet
által hatá es ennet henon meg ne terhet de vala-
mit kíván az imathozo ez neki mind igon himon
meg hozzá **Azert** senki az ő imadsagát kisednet
ne aleya/mert módom ti nertoc hoz az isten/kit
imadonc/kisedon ne vez/mert minet elotte
mi zangbol ki zarmazic meg annac elotte az
ő konnebe fel ratta **Es** ez kettobol ketsegni kiul
egyet high/mert auag azt agga am mit kerzh/
auag kedeg annal iobbat ad ki nekod nagob zuc-
seg/es haznalatosb **Ez** onegzed haznalatta
az zent imadsagnac ez/mert az meniet odnat
generkotteti kirol viz mód effien new zent iam-
bor **Az** tokeletos iamboroknac imadsagocnag
vigasaggal menorzagba fel mennetaz angal oc

120
es archangaloc/nag vigasággal eleibe uarulnac/
es vezic/es nag orómel vizic az v. istēnet zekimē
eleibe Mert nag dúekódes/es igon nag vigaság
az zent angaloknac/micoró fódrol az zentoknet tiz-
tuságos imadságocut istēnet eleibe vizic/**kerdes**
Tha te azt kerdened/mi keppē kel az imadság-
nac lenni/hog istēnet elotte kedues legyen/es
en erómet meg valám/Kea felelnet zent doc-
toroc/es vj módnac/hog az imadságnac haró
keppē kel lennie/tudma mērt aoytatossággal/
zent halaadással/es reualo igeközetel **M**on-
dater elegteb/hog az imadságnac kel lenni aoy-
tatossággal/mie: mērt vj mód zent **gergoz** doc-
tor/hog valaki aoytatosság nekiül imatközi/
ez életen maganac iteletot kei intab hog nem
boranatot **sidoros** doctores vj mód emmelle/
Mit hagnal embornet az imadságba aiatait egbe-
rem/holoth az ziv nema/mērt mikeppē az eno-
net zana hangosságnakiulon/olan mint az díznoc-
nac zohogese/ezonkeppē az imadság aoytatosság
nekiül/olan mint az tebenet bombolese **M**as
keppē kel az imadságnac lennie halaadasotai

123
61 62
121 23
mert semmi embort ol' igon meltona nē tezon
istem malasztnac/es egeb zent aiandoknac ve-
telere/mint mindoncoró valo halaadas **I**zert
valaki istēnet/malasztat kináña/es az oroc ha **†**nag
zaba nag erómel atar mēnie/tehat sohha v
zaiabol ki ne zataágon az zent halaadas/mētha
ig nē leienditehat halgassad zent **gergoz** doctort <sup>mit mond
az halalatla
ságreol</sup>
Nem melto az istēnet igert aiandocara/ki nē
ad halat az v veth aiandocazol **T**harmad kep-
pen kel az imadságnac lenni reualo igeközet-
tel/De te kerdened azt/tartozike embor mindon-
coró az imadságra igeközm auag nē/Kea felel
zent **thamas** doctoz/es vj mód hog az imadságba
harom keppē valo igeközet vagon/**E**lső ez ki igē-
közetel embor az imadságot/auag az zolosmat el
kezdi/arra/hog am muel tartozic istēnet az meg
fzessē/ez életen imadságra nē zúgseg coronked az
reualo igeközet/mērt az első igeközetnet ereie/ki
uel el kezdotte az imadságot/mindonostul erómos-
se tezi az imadságot/pelda melle/Embort el indul
romaba iduosségeiert/nē gondola zonetlen azt hog
houa megon/auag mērt megon/de az első igeközet

mind erdymosse tezi v zarandoc sag i arafat / ez
 kepe ered az imadsagroles **M**as igekozet az
 imadsagba ez / hog az imadsagot igekozic tenmes
 el kezdem azert / hog valamit acia kerem istentul es
 ammit kiuan / azt acia / hog istentul azt meg neie /
E eleten imadsagaes eleg az első igekozet / krie
 nez az v isten fokennen / es ielossen **H**armad ige
 kozet az zent imadsagba ez / ki mindonnel iob / es
 nagob zükségos / tudmamiert / az v istensége vnd
 magara / ki az zent kiuan / sagnac meg elegertoe / es
 az lelöknet nag edosségos generisége / es v nag ki
 uan / sagnac / ez eleten igekozet igon nag zükség az
 zent imadsagba / mert az aiorytatos lelök / az
 v istenbe lel maganac mindon ioth / kit kel kiua
 m embornet mind földön meñon **A**zt immar
 ved iol egodbe / hog ha az első / es az mas igekozet az
 imadsaghoz ne leiend / tudmamiert / az istem zol
 galatnac meg fizetesenet igekozeti / es az imadsag
 buialo keresnet igekozeti / tehat ez eleten imadsag
 sem erdomos / sem kedeg kereset / mert az ol / imad
 sagot isten meg ne halgatta / mel' imadsaga az imat
 cozo semmit ne igekozic / Mert vq mód zent basilus

Embor semminemü dolgat bolien ne tezi / ammel
 dolgat ne eti **T**zonkettod haznalata az zent
 imadsagnac / mert az eros istent / kit senki meg
 ne gozhet / azt v hatalmaba tartia / kiol vq mód
 az moysesnet konuebe hag el engomet isten mo
 da moysesnet / hog bertelenkogget en haragom an
 nep ellen / es el vextom vtet / Istenet ez igeit zent
 gergo / doctor ekkepe magara / mōduā / Mloda
 ez / hog az nag hatalmas v isten ezt mōga az zol
 ganac / haqh el engomet hog harago ggam an nepre /
 En nem egeb / ha ne lat az / hog ad batosagot az zol
 ganac az keresne / ol' mel' azt mōdana / meried meg
 moyses / es osmeried meg / mene haznalata legon
 az te imadsagodnac en elottem / mert valamit
 kerz az nepnet imadsagodba / az mind meg neiod /
Azt ime mel' igon nag exere vagon az aiorytatos
 zent imadsagnac / mert m vronc / ihusnac mōdasa
 zeren / valamit kerone az aiorytatos imadsagba io
 igaz hittell / az mind meg neioe ketseg nekulon zent
 mathe ixta konuenet hugonegged rezebe / **A**zt mene
 zamtalan haznalata legon az zent imadsagnac / ved
 iol egodbe / es tanolad meg / Mert mindon ioth vala
 mit istentul kiuan / azt az zent imadsag mind

meg neri es valaminemü gonozt el atarz ta
 uoztatmiaz mind el tauoztata kirol ekkeppé
 zolnat zent doctorat módna ha azt atarod hog
 bekesezzel zenuég haboruságot/tehat leg imad
 ságos ha azt atarod hog vigin tege az istem
 zolgalatot/tehat leg imadságos ha azt atarod
 hog heuságos gondolatoknac leget el tauoztas
 sad/tehat leg imadságos ha azt atarod hog te le
 kodet zenties io gondolatokkal/lelki kinanság
 gal es edosságos aioratossággal meg koueré
 led/tehat leg imadságos ha atarz istem gon
 dolatocia fel mēm/tehat leg imadságos ha atarz
 az tezereto rejosodnet opletuel generikodm
 es v vele edosodm/tehat leg imadságos ha azt
 atarod hog ordognet alnoságat meg osmeriedies
 v lalardagat el tauoztassad/tehat leg imadságos
 ha kinanod azt hog elmed meg velagosulon istem
 bolieseggel/tehat leg imadságos ha kinanod
 azt hog istenel zol bejel es v vele napasfoggal/te
 hat leg imadságos **A**zt mind egobelol ezod
 be vehed mel' igon nag ereies mel' igon nag haz
 nalata legon az zent imadsagnac de ved iobban

125
 63
 ezodbe mel' igon fel magasztala es mel' igon duen
 zent agoston doctor az zent imadsagnac hazualat
 tures v nag ereiet/ekkeppé módna az zent imadsag
 ordogoket el tauoztat/angalokat hiv/aioytatos
 sagra generet/binner boratásat neri/zuiner os
 meretit meg velagosoyta az imadsag imathozo
 nac segedelme/istēnet aldozat/ordognet osto/aioy
 tatos lelöknet otalmazoi/angaloknac viga sagra
 ordogoknet gottrelme/istēnet kedues zolgalat/
 zezetosnet iduossegos penitenciaia/mindonostul
 dueret/tokelatos duoség/bizon remenség/egesség
 net meg tartoi/zennedoknet vendegség/kemē
 zuiner lagertoi/nehessegnē küneiege/es borto
 lesnet edossege hme miképpé duere ez zent agostō
 doctor az zent imadsagot de ved iol ezodbenit
 mód zent geragor doctores az zent imadsagrol
 az imadsag vjmōd/istenhozualo konet/az imad
 sag istent meg engerteli/az imadsag ellensēgnec
 ellene al/az imadsag kemensegot meglagert/az
 imadsag annem atarot kezerept/az imadsag bint
 emborbol ki toriaz imadsag emborner eros seque
 az imadsag ellensēgot meg goz/az imadsag sokio

gomolot teromt az imadsag lelöknet eges
 sege az imadsag elmet meg velagosort az imad
 sag binet halalabol fel tamaszt az imadsag ei
 domot erdomre gort az imadsag vezedentül
 meg oltalmaz az imadsag istem zolasia beze
 dot el terert az imadsag binet kotelet meg
 fert az imadsag pocolnac torcat az imatkozo
 elot be rekezt az imadsag menieknet capnat
 meg mittal az imadsag meniek socasert az imad
 sag hamissatut igazert az imadsag tudatlano
 cat tanert es az helytöbol bolleket teron az
 imadsag nag esettül meg tart az imadsag azio
 imatkozot bekesegbe es az oroc iduossege meg
 batorert ki oroc iduossegot aggon m nekoni
 atia fin es zent leloc mind orokke valland amē
 Vnac neue bekezetec tanolsag az zent bekesegrol
 kit zent agoston doktor igon fel magasztal es
 igon nagon duer iuan zezetos emboroknec es
 ekkeppen monduan **E** dragalatos atamfiarha
 tudnatoc azt mene iozaga legon az zent bekeseg
 nec es mel igon nag zükseg legon ti nertoc cala
 storomba latozoknac bizonnal zertnetoc es hozza

† kimgt

† tarta

127
 64
 127
 toc olednetoc Mert ol igon nag az zent bekesegnet
 iozagalhog az v nag felsagos meltosagiert zent pal
 apostol mindon epistolaiat ewel ekesertuala meg
 medua Bekeseg ti nertoc es malaszt m vront xpus
 iesustul Ez zent bekesegot xpus testamētomba haza
 az zent apostoloknac es mind ez zelos velagnac vñ
 mkeppē nag felsagos zent iozagot ki nekiulon senki
 nec iduosseg ne adatic Es ne lac ez velagnac haza
 vi isten az zent bekesegot de meg az menier odualba
 es vñ zezet es vñ acualhog minet vtina az haboru
 sagot zezet anguloc onnet le vetetenec annac vtā
 na az zent angalocat vñ zezet hog semminemü habo
 rusag orokke hozottoc ne lehessön Azert az vi isten seg
 vñ acualhog mind földön menionlac az zent bekeseg
 marangon meg Vala mel embor bekesegot nem
 tart atafiatual zinebe zaiaba es tetemeniebe ez
 embor magat kereztenet ne merie mondanat
 ocat veti ehhambor doktor es vñ mōd Mert ha
 caymnac bekeseg volt vona zinebe semikeppen
 attafiat meg ne olte volna ha absolomnac dauid
 kerak fianac zaiaba bekeseg volt vona sohha attā
 nac ellene ne tamadot es v zornu halallal meg ne
 volna

haluála ha az gonoz tudafnacski vrontat elaru
la bekefège volt vóna miuelkódeti be/tehat om
magat fel né acarta vála **D**zent bekefég/te vag
az tokeletos zent iozag/ki az lelket bintiil meg
oltalmazod/es az conscienciaanac feiget meg oloo
Dzent bekefég/te vag puztaba latoroknac ania
te vag mindon zeretossigner atta/ baratoknac
huga/patriarchaknac kotele/ki mel istent hozanac
kotozter/apostoloknac otalmazoia/martromoc
nac erossze/es vigasaga/confessoroknac foro
doie es tizortoria/zuzegnet vigasaga/ozmegok
net tikore/es io hazasoknac zent zereteti **D**zent
bekefég/te vag az vi istenec zentségos tereme/
hiben vzonetlen zokta lakoztat/ozent bekefég/
tegod nag men itesnet lattanasá el né torbet/
tegod ordogoknet alnoksaga seimbe meg nem
seithet **D**zentsegos bekefég/te mindon zegent caz
dagga tezh/te mindon cazdagot nomosse tezh/te
mindon nec eleg vag/te mindon el cazdab vag/es ki
mind ezoknel nagob es iobh/mert te emboroket/
kik te veled latornagazokat mind istenec fiaua te
zod **D**zentsegos bekefég/tenalad nekiulon keraloc

nag orome

nē orzagolhatnac ^{es} te nalad nekiul mindon orzagel
puztail **D**zentsegos bekefég/te nalad nekiulon bor
toles/imad sagalaminisna/es egeb nemu soc iozag
tetel/minnekone seim it né haznal **D**zent ki iduo
zulm kiuanz/tari bekefégot mindon emborokkel/
mert ha te atutfiához haragot tartandaz/es itet
gulolendod/temmagadia istenec haragiat kerod/
micoz az zent imad sagba az borassad meg mi **†**módod
bmonket miképp mies meg boratone mi nekoc
vetotteknet **D**zeretos/minemü igassaggal/es
minemü boru ortauul kez temmagadnac bora
natot/ha te haragot tartaz te atutfianac ellene/
Dzeretos/ha te ioth/es vigasagot kiuanz/tehat
keressed az zent bekefégot/es ha meg lelhetendod/
mindon ioth/es mindon vigasagot lel tel magadnac/
mert **†**pha vj mód/hog vi istenec az zent bekefégbe va
gon lacoldalma **D**zent bekefég mit módac te ro
la/ha né lac az/hog te vag az elmenet velagossaga/
alleloknet nyugodalmaziunec eg igiszege/es mind
az emborsegnec nag iamborsaga/atta fiasagos zere
tetnec kotele/es istem zent zereteti/eros lancza/ki
minket kotoz istenhoz/es emborokhoz **D**zent be

keség/te vag az felségos bodogság/ki mindon kep
 mutalast el torz hadacat meg ehertez/haragos
 ságot meg nomoreptaz/kenelöket meg nomoz/
 alazatoscat zereg/fondorlocat megvtal/ellenfe
 gosöket meg engesztel/mindönet kednes vag/es
 mindon ioknac zereöre vag/de lac az gonozokic
 el vezendoc/tegod el tanoztatnac/es gúlo/nec
 zent bekeség/bodog az ki tegodet tart/atkozot az
 mind/ki tegodet gúlo/es ki tegod meg bant/fay
 vezic mind azoknac/ki tegodet emboroc kozzul ki
 zaggat/es ki vez/mert ez eleten né zinte emboroc
 antixpus/es oroc vezedelmet fia/es leana/Dzent
 bekeség/kinel te vag igon tuzon/kinel te né vag/te
 god az kinanion/es ki tegod el veztot meg keresztön/ha azt ki
 uanina hog istēet fia/es menozagba orokos le
 bessön/Dzent segos bekeség/te ok igon nag felségos
 iozag vag/hog teromtot allatoc kozot/sēmmi te
 naladnal lodalatosb/diusségosb/es edosségosb io
 né hallattatic emboroc kozot mint te/es sēmmi
 generiségosb/es vigaságosb né kiuantatic em
 boroktül mint te/es sēmmi haznalatosb iozag
 né tartatic emboroknel mint te/oca ez/mert mi

66
 131
 keppen alleloc az testot né eleueneri/hanēha az
 testbe lerend/es hozá eggesült lerend/ezonkeppē az
 zent leloc/söha minket orok eletre meg né eleue
 neri/hanemha/az zent bekeség velonc lerend/mert
 az v isten arra gyötöt minket zerezetöket egbe
 hog az istēet zent zolgalattaba/es az v zent aca
 rattaba mind egh lelkoncs/es egh acaratonc legon/
 mert az istēet hazaba laczoknac/mind egh zino
 nec/es egh lelkoknec kellenm istenbe Mert sēm
 mit né haznal m nekonec egh hazba lacznonc/ha
 az beketelenség/es az kilonb kilonb vizza vno go
 noz acarac minket egmastul el zaggat Dzent igó
 nag zükség az egüth laczoc kozot az zent beke
 ség/es az zent eggeség/mert ha egh egget acar/az
 mas mast acar/es a harmad/harmat acar/es eb
 bol lezon az meg oglasikibol oztan tamad perpat
 na/vetekodes/harag/es gúlofég/Valaki kedeg ego
 ket tezi/vj mód az zent apostal/hog istēet v zent
 orzagat né valhatta/vj mód kedeg zent bernard
 doctor Altamfia/high en nekom/mert az v istēet
 né kel az m boytoncinnad sagoncs/mi alamisnác/
 ha az zent bekeség/es az zent eggeség kozottonc né

lelend Nemcoro kerde zent bernardot az v huga
 modua neki zereto atamfia modgad meg en nekő
 azt hog ordog mitul fel mintul incab ffelele neki
 es moda zereto hugom tuaggad hog ordog semmit
 incab ne fel mint az bekesegot az eggessegot es hol
 oth vagon az zent zeretet mert ha mindon iozagon
 cat oztogatnoc istenert zegenoknet ordog ezt ne
 fel mert v neki semmi iozaga mmien ha wptolonc
 ordog azt ne fel mert v sohha ne ezic ha vigazoc
 ordog azt ne fel mert v sohha ne alozic ha tizta
 sagot turtonc ordog az tes ne fel mert v mindon
 coron zuz de valahol ime zent harom iozag lelend
 tudmamiert az zent bekeseg az zent zeretet es az
 zent eggesseg ordog ezoket igon fel Muc Mert mi
 foldon azocit turtoc melek et vk men ozagba nem
 acarianac tartam Azeit valaki azt acaria hog ordog
 got meg gozon es mind foldon menion zente lebes
 son tehat legon bekesegos istent zereto es attafia
 ual ugenos **H**a te azt acarod hog zined beke
 segot turtas tehat fogaggad ne lac ez folul mon
 dot doctoroknac mitesoket de edcalahalgassad ger
 son ianos doctornak es modasat es tanertasat

133
 hi ekkepe zol modua az zent bekesegol hoza be
 xpusnac modasat holoth az zent ewangelioha vj mod
 istener ozagu belol bennetoc vagon Eth az isten
 nec ozaga emborbe ne egebha ne lac az zent be
 keseg kibe isten zocot lacoyma mikiappe vzent
 ozagaba Azeit micoron magadat osmerod
 es latod bekesegbet tuaggad es higged ketsseg
 nekilon hog isten veled vagon naggal incab
 aazorommicoro haborusagba lelend bekesegod
 es higgad el mind ez xelagi besagos gondo
 latotat es teru be tenon magadba es gondol
 toggal az istem nag felsegrol menere feloled le
 bet ha kedeg ne tuc gondolcodm igon nagon
 es igon melen az istener v nag felsegerol es az v
 nag mothattalan edossegerolki lac az nag ma
 last bel emborke tehat ingoggal etten alat ez
 foldon az xpusnac zent kinhaba es lacojal az v
 zent seibe mert ha az edos ihusnac dragalatos
 zent seibe aoytato ssaggal folamandol hig en nekő
 hog te haborusagodba nag meg batoreyta es
 bekesegot ez es ha emborotul meg vtaltatol
 ewel lac keneset gondoly es igon kinnen az sa

galmazoknac ieluet el viselod/mert mitoro
 magadhöz ter/azt latod/hog az xpüses emboroc
 tul meg vtaltatet/les igon nag ziksegenet ide
 ien mind az v osmeretüles mind az v io baati
 tul az nag bozzusagnac zennedesebe el hagattatet/
 Xpus atua zennedüles meg vtaltatm/te kedeg/
 mmdon kis bozzusagol panazol. Xpusnac sok el
 lenségeles ellene mōdo rot/te kedeg vj atarod/hog
 mmdon tegod zereffon/les mmdon io baatod le
 gon **k**erdlet tegod/honnetles mibol coronaztatit
 meg az te bekeseget/hu semmi ellengod valot nem
 zenuet/hu semmi naualat ne atar zennedülm
 kepe lebez xpüsnac baati/les az foner tagia zen
 neg az xpüsfal/les az xpüset/hu atar az xpüsfal
 oraglamia Mondom nekod/hog ha lac egi/to
 keletosséggel be menteluoalna xpüsnac belsöbel/az
 es az zereito ihüsnac buzgosagos zereitenbe/lac
 egi kiimdedot ezotteluoalna/tehat az tenontulay
 don naualadrol/les tiztoffegodrol semmit ne gon
 dolnal/de mtab/az bozzusagnac zennedesebe orül
 nellmert az ihüsnac buzgosagos zereiteti art ten/
 hog embor el vnmagat meg vtaltattü/az kmet.

Yter meg
 osmeretibe

Memento Mori & ym
Eternum Non Pecabys

Az Giermeket harabánvalokönni

Az pokoluit Neszűkinnaiul

Amen Vage Finis

Senki el nevigia in hiil deni
mesth agja

